

41E CONGRES

CONGRESKRANT

12 FEBRUARI 2022

GROENLINKS

LIVE VANUIT AHOY TE VOLGEN VIA YOUTUBE EN GROENLINKS.NL

INHOUD

PRAKTISCHE INFORMATIE	3
ORDE VAN HET CONGRES	5
AGENDA	9
VERANTWOORDING KANDIDATENCOMMISSIE INTERN	10
VOORDRACHT KANDIDATEN PARTIJBESTUUR	12
VOORDRACHT KANDIDATEN TOEZICHTRAAD	14
VOORDRACHT KANDIDATENCOMMISSIE INTERN	17
VOORDRACHT CONGRESPRESIDIUM	19
VOORDRACHT EGP DELEGATIE	21
WIJZIGING STATUTEN EN WIJZIGING HUISHOUELIJK REGLEMENT	24
VERANTWOORDINGEN	45
VERANTWOORDING TWEEDE KAMERFRACTIE 2020	45
VERANTWOORDING TWEEDE KAMERFRACTIE 2021	49
VERANTWOORDING EERSTE KAMERFRACTIE 2020 EN 2021	52
VERANTWOORDING FRACTIE EUROPEES PARLEMENT 2020 EN 2021	56
VERANTWOORDING PARTIJBESTUUR 2020 EN 2021	61
VERANTWOORDING TOEZICHTRAAD 2020 EN 2021	67
VERANTWOORDING EGP – 2020 EN 2021	71
GOEDKEUREN JAARREKENING 2020	76

PRAKTISCHE INFORMATIE

41^e GroenLinks congres / 12 februari 2022 / Start livestream: 14.00 uur / De livestream is te volgen via de website van GroenLinks en via de YouTube pagina van GroenLinks.

ORGANISATIE CONGRES

Het congres is georganiseerd door het partijbestuur. De orde van het congres is de verantwoordelijkheid van het congrespresidium. De leden van het presidium zijn: Jaap van der Heijden (voorzitter), Coos Hoebe, Jessica Kips, Gijs van der Kroef, Rik van der Laan, Prescillia van Noort, Nienke van Renssen, Willemijn Ruberg en Jaco van der Veen.

LIVESTREAM

De livestream is te volgen via de website (www.groenlinks.nl) en via Youtube.

HOE GAAT ZO'N DIGITAAL CONGRES IN Z'N WERK?

Het digitale congres is te volgen via een livestream. Stemmen gaat via een stemtool. Stemmen kan via een smartphone, tablet of op een computer.

MOET IK ME INSCHRIJVEN?

Je hoeft je voor dit congres niet in te schrijven. Iedereen kan de livestream bekijken en alle stemgerechtigde leden kunnen stemmen. Op 9 februari ontvangen stemgerechtigde leden hun inlogcode voor de stemtool.

HEB IK STEMRECHT?

Je hebt stemrecht als je op 12 februari minimaal drie maanden lid bent van GroenLinks en als je contributie betaald is.

IK WIL ME GRAAG GOED VOORBEREIDEN OP HET CONGRES. TIPS?

- Je hebt een internetverbinding en een smartphone, tablet of computer nodig.
- In deze congreskrant staat beschreven waar we over stemmen en hoe het stemmen in zijn werk gaat.
- Aanvullende informatie (bijvoorbeeld over de moties) publiceren we op 11 februari in de dagkrant.
- Op onze website vind je ook een stemformulier. Op dit formulier kun je aankruisen wat je wilt stemmen, zodat je tijdens het congres een geheugensteuntje hebt. (NB Dit stemformulier is geen officieel document, alleen een handig hulpmiddel om thuis bij de hand te houden.)
- Op 9 februari ontvang je een mail met de inlogcode voor de stemtool. Die inlogcode is pas op 12 februari bruikbaar.

TOEGANKELIJKHEID VAN HET CONGRES

Het congres is ook te volgen met een gebarentolk en schrijftolk. Deze livestream staat ook op de website (www.groenlinks.nl). Heb je nog vragen over het gebruik van de gebaren- en schrijftolk of wil je meer weten over deze techniek, stuur dan een mailtje naar vragen@groenlinks.nl.

Is er nog iets anders (bijvoorbeeld een extra tool) dat jij nodig hebt om mee te kunnen doen aan dit congres, laat het ons dan vooral weten! Dit kan ook via vragen@groenlinks.nl.

VOORBEREIDINGSGESPREKKEN

Op zaterdagochtend 12 februari zijn er twee voorbereidende gesprekken gepland, die via Zoom zullen plaatsvinden:

- 10.30-11.30 **VERANTWOORDINGSSESSIE** van de Tweede Kamerfractie, Eerste Kamerfractie, Europese fractie, partijbestuur, de delegatie voor de EGP en de toezichtraad. Tijdens deze Zoomsessie kun je vragen stellen over de verantwoordingen die in de congreskrant staan.
- 12.00-13.00 **LEDENGESPREK OVER LINKS-PROGRESSIEVE SAMENWERKING.** In het afgelopen jaar heeft GroenLinks de samenwerking opgezocht met andere links-progressieve partijen, in het bijzonder is de samenwerking tussen de Tweede Kamerfracties van GroenLinks en de PvdA geïntensiveerd. Hoe zou links-progressieve samenwerking nader vorm kunnen krijgen? Er is ruimte om vragen te stellen en ideeën te delen.

Op groenlinks.nl/congres vind je de inschrijfformulieren voor deze gesprekken. Na inschrijving sturen we je een Zoomlink.

Heb je meer zin om aan de slag te gaan voor de campagne, deze ochtend van het congres? In heel het land gaan afdelingen voorafgaand aan het congres huis-aan-huizen. Zo gaan we met zoveel mogelijk kiezers in gesprek. Meld je aan als *vrijwilliger* om mee te gaan of kijk in *GLAPP* of jouw afdeling die ochtend al een actie heeft georganiseerd.

LAATSTE INFORMATIE

Je kunt de dagkrant vanaf 11 februari downloaden via de website.

ORDE VAN HET CONGRES

Het congrespresidium heet je hartelijk welkom als deelnemer aan het GroenLinks-congres op 12 februari 2022. Dit is een digitaal congres. Hierdoor gaan veel zaken net iets anders dan je wellicht gewend bent. Je hoeft je als lid niet van tevoren aan te melden, iedereen kan de livestream bekijken en alle stemgerechtigde leden kunnen stemmen. Op 9 februari ontvangen alle stemgerechtigde leden een e-mail met hun inlogcode voor de stemtool. In die e-mail staat ook uitgelegd hoe het stemmen gaat.

In deze orde vind je de spelregels voor dit congres. Ze volgen uit bepalingen in de statuten en het huishoudelijk reglement (HR) van GroenLinks. Lees deze spelregels goed door, want bij dit digitale congres zijn sommige spelregels iets anders dan bij de fysieke congressen.

A. LEIDING VAN HET CONGRES

De leiding van het congres is in handen van de dagvoorzitters Jeroen Postma en Stephanie Bennett. Zij loodsen ons door de agenda en spreken uit welke besluiten het congres neemt.

Het congrespresidium is verantwoordelijk voor een ordelijk verloop van het congres. Voor en tijdens het congres is het presidium bereikbaar via het e-mailadres congrespresidium2022@groenlinks.nl. Alle voorstellen en verzoeken om te mogen spreken, kunnen via dit e-mailadres worden ingediend. Meld in je e-mail altijd je telefoonnummer. Voor vragen heeft het congrespresidium vanaf vrijdag 11 februari 12:00 uur het telefoonnummer 06-20233898. Je kunt bij het congrespresidium terecht met vragen, opmerkingen of klachten over de gang van zaken.

Voor vragen over de stemtool en de livestream is er een aparte helpdesk. Deze helpdesk is per e-mail te bereiken via vragen@groenlinks.nl.

B. ORDEVOORSTELLEN

Als congresdeelnemer kun je ordevoorstellen doen als je een wijziging wilt aanbrengen in de voorgestelde vergaderorde. Doe dit per

e-mail het liefst ruim voor aanvang van het congres. Je kunt voorstellen mailen naar congrespresidium2022@groenlinks.nl. Ook tijdens het congres kun je nog een ordevoorstel indienen. Vermeld in je e-mail ook altijd je telefoonnummer.

Het congrespresidium beslist of een ordevoorstel wel of niet in stemming wordt gebracht. Voorstellen die in strijd zijn met de wet, de statuten en/of het huishoudelijk reglement, voorstellen om een eerdere stemming opnieuw te doen of die agenda-punten van de agenda willen halen omdat deelnemers zich niet voldoende zouden hebben kunnen voorbereiden worden niet toegelaten.

Als een ordevoorstel wordt toegelaten, stemt het congres daar onmiddellijk over, tenzij op dat moment al een stemming gaande is.

C. SPREKEN OP HET CONGRES

Voor het spreekrecht op dit digitale congres gelden de volgende regels.

TIJDIG AANMELDEN

Je moet je als spreker tijdig aanmelden, via het e-mailadres congrespresidium2022@groenlinks.nl.

Vermeld duidelijk over welk voorstel je wilt spreken, vermeld je telefoonnummer in de e-mail en de namen van de 25 leden die jouw verzoek tot spreken ondersteunen (zie hieronder).

Er gelden de volgende termijnen:

- Spreken bij de wijzigingen van de statuten en het huishoudelijk reglement: voor 6 februari 23:59 uur.
- Spreken over een ingediende motie: voor 12 februari 10:00 uur.
- Indieners van moties en voorstellen hoeven zich niet te melden, deze krijgen altijd spreektijd.

ONDERSTEUNINGSVERKLARINGEN SPREKERS

Als je geen indiener bent maar wel wil spreken over de wijzigingen van de statuten en het huishoudelijk reglement en/of moties, dan heb je ondersteuningsverklaringen nodig. Minimaal 25 leden moeten aangeven dat ze jouw verzoek om te spreken ondersteunen. Het congrespresidium zal dit controleren. Elk lid kan bij dit congres slechts één spreker ondersteunen (als alternatief voor de “spreekbon”).

SPREEKTijd

Het congrespresidium beslist hoeveel spreektijd elke spreker krijgt. Dat gebeurt op basis van de beschikbare tijd van het agendapunt en het aantal sprekers. Houd er rekening mee dat de spreektijd kort is. De spreektijd wordt per e-mail meegedeeld voordat het agendapunt aan de orde is. De voorzitter herhaalt je spreektijd. Er zijn 25 ondersteuningsverklaringen nodig om te spreken, meer ondersteuningsverklaringen leveren geen extra spreektijd op.

D. MOTIES

Moties moeten worden ingediend voor woensdag 2 februari, 12:00 uur, in een digitaal

bewerkbaar format (.doc(x), .txt, etc.).

Deze worden gepubliceerd in de dagkrant die op 11 februari gepubliceerd wordt. Een motie moet minimaal door 25 leden zijn ondertekend. De indieners van de moties kunnen hun motie kort toelichten. Andere leden dan de indieners kunnen spreektijd krijgen als ze tijdig (d.w.z. voor 12 februari voor 10:00 uur) minimaal 25 ondersteuningsverklaringen inleveren.

E. ACTUELE MOTIES

Actuele moties kunnen tot zaterdag 12 februari 16:00 uur ingeleverd worden via congrespresidium2022@groenlinks.nl, in een digitaal bewerkbaar format (.doc(x), .txt, etc.). We verzoeken dringend om de moties zo vroeg mogelijk in te dienen, zodat ze tijdig kunnen voor de leden kunnen worden gepubliceerd. Een actuele motie moet door minimaal 25 leden zijn ondertekend. Actuele moties worden alleen in behandeling genomen als zij gaan over onderwerpen die na 2 februari 12:00 uur bekend zijn geworden. Bovendien moet de motie een spoedeisend karakter hebben. Het congrespresidium bepaalt of de actuele motie in stemming wordt gebracht. Tegen deze beslissing is geen bezwaar of beroep mogelijk. Omdat het een digitaal congres is, kunnen derden (niet zijnde indieners) in principe niet spreken over een actuele motie.

F. DE STEMPROCEDURE

Alle stemgerechtigde leden ontvangen een stemcode waarmee ze kunnen stemmen. Je bent stemgerechtigd als je op 12 februari 2022 drie maanden lid bent van GroenLinks en je de contributie hebt betaald. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Dit met uitzondering van de wijziging van de statuten, daarvoor is een 2/3 meerderheid nodig. Onthoudingen tellen niet mee in de uitslag.

Stemmen gaat via een stemtool. Dan kan met een tablet, computer of smartphone. In de e-mail van 9 februari ontvang je een inlogcode. Daarin staat ook de uitleg hoe het stemmen werkt. Het is belangrijk om te weten dat je deze code maar één keer kunt gebruiken. Blijf gedurende het congres dus ingelogd in de stemtool en sluit je browser niet.

Je kunt alleen stemmen tijdens het congres gedurende de minuten waarin de stemming open staat, direct nadat de voorzitter de stemming heeft geopend bij het betreffende agendapunt. Achteraf stemmen is niet mogelijk.

Het congrespresidium stelt de uitslagen van stemmingen vast en de congresvoorzitter deelt deze mee aan het congres. Bezwaren tegen de uitslagen kun je mailen naar het congrespresidium. Stuur je bezwaar met een onderbouwing uiterlijk zaterdag 12 februari 18.30 uur naar congrespresidium2022@groenlinks.nl, en vermeld je telefoonnummer. De uitslagen worden na het congres op de website gepubliceerd.

G. HOE VERLOPEN DE STEMMINGEN

Een aantal stemmingen gaat over benoemingen. In deze congreskrant kun je lezen wie kandidaat is voor welke functie. Bij deze stemmingen zijn er geen sprekers. Als er vragen zijn over de procedurele aspecten van de voordracht, kunnen die voor 6 februari 23:59 uur schriftelijk worden gesteld via het e-mailadres congrespresidium2022@groenlinks.nl. De antwoorden worden op de website gepubliceerd.

Er wordt gestemd over de voordracht voor:

- het **CONGRESPRESIDIUM**;
- de **TOEZICHTRAAD**;
- de **INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE**.

Bij deze stemmingen geldt dat er evenveel kandidaten worden voorgedragen als er vacante plaatsen zijn. Conform artikel 19 van het HR stemt het congres over de voordracht als geheel (en niet per kandidaat). Je kunt voor of tegen de voordracht stemmen. De voordracht is aangenomen, als er meer dan 50% stemmen voor zijn.

Bij de stemming voor de **DELEGATIE NAAR DE RAAD VAN DE EUROPESE GROENE PARTIJ** worden zeven (reserve) delegatieleden gekozen. Er zijn evenveel kandidaten als er (reserve)plekken zijn, en de voorgedragen kandidaten stemmen in met de volgorde. Daarom komt de voordracht in één keer in stemming. Je kunt voor of tegen de voordracht stemmen. De voordracht is aangenomen, als er meer dan 50% stemmen voor zijn.

Bij de benoeming van de afgevaardigden naar het congres van de Europese Groene Partij stelt het partijbestuur voor om af te wijken van de **BENOEMINGSTERMIJN IN HET HR**. Daar wordt eerst apart over gestemd. Je kunt voor of tegen dit voorstel stemmen.

Het congres kan vier **AFGEVAARDIGDEN NAAR HET CONGRES VAN DE EUROPESE GROENE PARTIJ** kiezen. Op de voordracht staan evenveel kandidaten als er plekken zijn. Daarom komt de voordracht in één keer in stemming. Je kunt voor of tegen de voordracht stemmen. De voordracht is aangenomen, als er meer dan 50% stemmen voor zijn.

Bij de stemming voor het **PARTIJBESTUUR** geldt:

- Voor de functie communicatie en campagne in het partijbestuur is één kandidaat. Je kunt stemmen op de kandidaat, of op 'geen der kandidaten'. De kandidaat is verkozen als deze meer is dan vijftig procent van de

uitgebrachte stemmen haalt. Indien dat niet het geval is, blijft de functie onvervuld.

- Voor de functie van partijvoorzitter zijn twee kandidaten. Je kunt stemmen op een van de kandidaten, of op ‘geen der kandidaten’. De kandidaat met de meeste stemmen wordt verkozen, tenzij het aantal stemmen op ‘geen der kandidaten’ meer dan vijftig procent is. In dat laatste geval blijft de functie onvervuld.

Bij een stemming over **WIJZIGING VAN DE STATUTEN** is een 2/3 meerderheid nodig. Je kunt voor of tegen een voorstel stemmen.

Bij een stemming over **WIJZING VAN HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT** is een gewone meerderheid nodig (meer dan 50%). Je kunt voor of tegen een voorstel stemmen.

H. VERANTWOORDINGEN

Voor de verantwoordingen van de fracties in de Tweede Kamer, Eerste Kamer, Europees Parlement, partijbestuur, de toezichtraad en de delegatie voor de Europese Groene Partij is zaterdagmorgen een aparte bijeenkomst. Daar kunnen vragen over de verantwoordingen worden gesteld. Tijdens het congres wordt de verantwoording alleen vastgesteld.

I. JAARREKENING 2020

Vragen over de jaarrekening 2020 kunnen schriftelijk worden gesteld voor 6 februari 23:59 uur. De antwoorden worden op de website gepubliceerd. Tijdens het congres wordt de jaarrekening alleen vastgesteld.

Mocht je nog vragen hebben schroom dan niet om ons te benaderen via congrespresidium2022@groenlinks.nl.

We wensen je veel plezier bij het congres!

Het congrespresidium

AGENDA

- 14.00 WELKOM, UITLEG OVER HET CONGRES, TESTSTEMMING**
- 14.10 VASTSTELLEN ORDE VAN HET CONGRES**
VERKIEZING/HERBENOEMING LEDEN CONGRESPRESIDIUM
VASTSTELLEN JAARREKENING 2020
VASTSTELLEN VERANTWOORDINGEN 2020 EN 2021
- 14.15 SPEECH HISKE SCHOLTENS, VOORZITTER DWARS**
- 14.25 WIJZIGINGEN IN DE STATUTEN EN HET HUISHOUDELIJK**
REGLEMENT
- 14.55 MOTIES**
- 15.45 VERKIEZING/HERBENOEMING LEDEN TOEZICHTRAAD**
VERKIEZING/HERBENOEMING LEDEN KANDIDATENCOMMISSIE
INTERN
VERKIEZING DELEGATIE NAAR DE RAAD VAN DE EUROPESE
GROENE PARTIJ
STEMMING AFWIJKING BENOEMINGSTERMIJN AFGEVAARDIGDEN
NAAR HET CONGRES VAN DE EUROPESE GROENE PARTIJ
VERKIEZING AFGEVAARDIGDEN NAAR HET CONGRES VAN DE
EUROPESE GROENE PARTIJ
HERBENOEMING PARTIJBESTUURSLID COMMUNICATIE EN
CAMPAGNE
- 15.50 VERKIEZING PARTIJVOORZITTER**
- 16.15 EVENTUEEL: ACTUELE MOTIES**
- 16.30 EINDE LIVESTREAM**

VERANTWOORDING INTERNE KANDIDATEN COMMISSIE

De kandidatencommissie intern (KCI) kreeg 30 augustus 2021 twee opdrachten. De eerste opdracht was van de toezichtraad en betrof het opstellen van een voordracht voor de benoeming door het congres van de partijvoorzitter en een partijbestuurslid communicatie en campagne.

Voorafgaand aan de definitieve opdrachtverlening zijn de profielschetsen en de opdracht op 11 juli in gesprek met de voorzitter van de toezichtraad en de vicevoorzitter van het partijbestuur (PB) nader toegelicht en afgestemd. Ook gedurende de procedure heeft de voorzitter van de KCI contact gehad met de voorzitter van de toezichtraad en de vicevoorzitter van het PB om de stand van zaken te delen.

De vacatures waren opengesteld van 1 tot 29 september. Voor de functie van partijvoorzitter ontvingen we twee sollicitaties, voor de functie van bestuurslid communicatie en campagne ontvingen we één sollicitatie. Op 2 oktober vond de briefselectie plaats. We besloten alle kandidaten uit te nodigen voor een gesprek.

Voor de functie van **BESTUURSLID COMMUNICATIE EN CAMPAGNE** werd één gespreksronde gehouden, waarna de voordracht werd vastgesteld.

Voor de functie van **PARTIJVOORZITTER** zijn met beide kandidaten twee

gesprekken gevoerd. Alle leden van de KCI waren zo in de gelegenheid om beide kandidaten te spreken. Tijdens alle gesprekken is aandacht besteed aan de geschiktheidseisen en aan integriteit. Op basis van de gesprekken zijn er geen bezwaren rond de integriteit van kandidaten aan het licht gekomen.

De kandidatencommissie had geen specifieke opdracht om tot een enkelvoudige of meervoudige voordracht te komen. Omdat het voor de interne partijdemocratie belangrijk is dat het congres iets te kiezen heeft, heeft de KCI haar best gedaan om tot een meervoudige voordracht te komen. Juist daarom is met beide kandidaten uitgebreid, meermaals en met een brede vertegenwoordiging van de commissie gesproken. Op basis van de geschiktheidscriteria is de KCI uiteindelijk tot een enkelvoudige voordracht voor het partijvoorzitterschap gekomen.

De tweede opdracht was van het partijbestuur en betrof het opstellen van een voordracht van **DRIE LEDEN VOOR DE TOEZICHTRAAD**. Ook deze opdracht en het profiel werden toegelicht in het gesprek op 11 juli met de voorzitter van de toezichtraad en de vicevoorzitter van het partijbestuur.

De KCI ontving vijf sollicitatiebrieven voor de vacatures in de toezichtraad. Alle kandidaten zijn uitgenodigd voor een gesprek. Na de

gesprekken is een voordracht van drie kandidaten opgesteld.

Bij het selecteren van de kandidaten is niet alleen op de kwaliteit van de kandidaten geselecteerd, maar ook gekeken naar de mate waarin hun kwalificaties complementair zijn ten opzichte van elkaar en van de zittende leden van de toezichtraad. Voor de toezichtraad is van belang dat de leden enerzijds ervaring hebben in een toezichthoudende rol en anderzijds dat ze de partij anno 2022 goed kennen. Tussen die twee vereisten zit een inherente spanning, omdat veel leden pas toezichthoudende rollen gaan vervullen na afloop van hun tijd als actieve GroenLinksers. De KCI heeft het feit dat er drie vacatures tegelijk bestaan, benut om in de mix van kandidaten te zorgen dat aan beide aspecten goed kon worden voldaan. Door een mix aan ervaren toezichthouders en jong talent hoopt de KCI ook te zorgen dat de toezichtraad een kweekvijver is voor GroenLinksers voor toezichthoudende rollen op andere belangwekkende plekken in de samenleving.

Het was voor de KCI een voorrecht en een plezier om tijdens deze procedure weer mooie gesprekken te voeren met betrokken leden die zich in willen zetten voor de vereniging. Het blijft goed om te zien hoeveel kwaliteit en enthousiasme we in huis hebben. Dat mogen we koesteren.

De kandidatencommissie intern bestond voor deze procedure uit: Marijn Bouwmeester, Henrike Karreman (voorzitter), Helen Kuyper, Bart de Leede, Miguel Ririhena, Jeroen van Rossum en Marieke Wagter.

Namens de KCI,

Henrike Karreman – 9 januari 2022

VOORDRACHT KANDIDATEN

PARTIJBESTUUR

2022 - 2025

Het partijbestuur telt zeven leden die voor een periode van drie jaar door het congres worden gekozen volgens een rooster van aftreden. Dit jaar worden er twee kandidaten voorgedragen voor het partij-bestuur: Katinka Eikelenboom (partijvoorzitter) en Linda Kiewiet (bestuurslid communicatie en campagne). Louis de Mast wordt niet voorgedragen, maar handhaaft zijn kandidatuur voor de functie van partijvoorzitter.

KATINKA EIKELENBOOM
kandidaat partijvoorzitter

VOORDRACHT

De kandidatencommissie draagt Katinka Eikelenboom graag voor, voor een tweede termijn als partijvoorzitter. Katinka is een authentieke, verbindende bestuurder met natuurlijk gezag. Ze kent de partij door en door, en is een netwerker pur sang. Ze vormt haar mening in gesprek en door verschillende perspectieven samen te brengen. Integriteit en inclusie zijn kernwaarden voor Katinka. Ze neemt op haar eigen, vriendelijke wijze stevig positie in en bewaart de rust, ook als het spannend is. Met Katinka is het geluid van de leden effectief vertegenwoordigd in de partijtop. Ze is een democraat in hart en nieren, die geniet van de vereniging GroenLinks. In de afgelopen lastige corona-periode is ze altijd leden-gesprekken blijven organiseren. Als voorzitter is ze gericht op samenwerking, binnen en buiten de partij. Zo onderhoudt ze met verschillende collega-partijvoorzitters uitstekende banden. De kandidatencommissie heeft er groot vertrouwen in dat Katinka de

partij de komende jaren koersvast zal leiden. Met het hoofd koel en het hart warm.

MOTIVATIE

> *Bijna drie jaar geleden werd ik verkozen tot voorzitter van GroenLinks. Ik ben trots op wat we samen hebben bereikt, maar er waren ook grote teleurstellingen. Natuurlijk had ik graag gezien dat we hadden gewonnen bij de afgelopen verkiezingen. Ik voel een grote verantwoordelijkheid om de komende jaren bij te dragen aan de uitdagingen waar we als GroenLinks voor staan, zoals samenwerking op links, electoraal herstel en een aanscherping van onze politieke positionering. Na drie jaar voorzitterschap heb ik de ervaring, het netwerk en de positie om dat goed te kunnen doen. Wat mij drijft is de kracht van samenwerking. Mensen die zich verenigen omdat ze geloven in groene en sociale politiek. Mensen die hun vrije tijd en hun energie steken in het realiseren van gezamenlijke idealen. Daarin vind ik kracht en inspiratie, hoe weerbarstig politiek soms ook is. Heel graag blijf ik nog een termijn jullie partijvoorzitter.*

LOUIS DE MAST

kandidaat partijvoorzitter

Louis de Mast wordt niet voorgedragen door de interne kandidatencommissie. Louis handhaaft zijn kandidatuur.

MOTIVATIE

> GroenLinks staat op een kruispunt. We staan voor belangrijke keuzes. En ik sta voor meer democratie in onze mooie partij. Niet top-down georganiseerd maar bottom-up, met veel meer zeggenschap voor leden. Want samen maken wij onze partij. Laten we kiezen voor een koers die iedereen aanspreekt, Nederlanders uit alle lagen van de samenleving. Jongeren uit de randstad maar óók mensen in oude volkswijken. Mensen zoals mijn vader, die zich terecht afvragen wat de politiek nog voor hen kan betekenen. Als kind van een bijstandsmoeder uit zo'n volkswijk, besef ik goed hoe heftig de impact van politiek op het dagelijks leven kan zijn. Er is nú een unieke kans voor een linkse doorbraak in een versplinterd politiek landschap. Afkomstig uit het ledeninitiatief RoodGroen, zal ik de potentie van meer linkse samenwerking ten volle benutten. Mijn GroenLinks staat voor solidariteit, voor gemeenschap, voor rechtvaardigheid. En natuurlijk voor vergroening en verduurzaming. Om dat wat ons het dierbaarst zou moeten zijn, te beschermen. Als ik verkozen wordt tot uw partijvoorzitter dan zal ik me daar met hart en ziel voor inzetten. Ik wil knokken voor wat kwetsbaar is. Voor wat van waarde is. Daarom hoop ik op uw stem. Kijk op www.samengroenlinks.nl voor meer info.

LINDA KIEWIET

kandidaat bestuurslid
communicatie en campagne

bestuurslid Linda Kiewiet graag voor om haar werk als bestuurslid campagne en communicatie voort te zetten. Linda is een vriendelijke, bevlogen en doelgerichte bestuurder met idealen en pragmatisme. Ze maakte op de kandidatencommissie indruk met haar sterk reflecterend vermogen en haar opgeruimde humeur. Linda heeft een heldere visie op het zijn van bestuurder van zowel een afgebakende portefeuille als van de vereniging als geheel. Een intelligente en vriendelijke GroenLinkser, die we graag behouden voor het partijbestuur.

MOTIVATIE

> Met veel plezier stel ik mij herkiesbaar als bestuurslid campagne en communicatie. In februari 2019 ben ik gestart als lid van het partijbestuur, en de afgelopen jaren heb ik mee geholpen aan het versterken van GroenLinks en aan het verder ontwikkelen van de communicatie en campagnes. Onze campagnes zijn echt de motor van onze vereniging, waar we zoveel mogelijk onze leden en sympathisanten bij betrekken.

Wij bevinden ons nu natuurlijk wel in een hele nieuwe situatie. De uitslag van de laatste verkiezingen betekent bijvoorbeeld dat we met minder middelen dezelfde professionaliteit moeten blijven waarmaken. En dat we moeten zorgen dat we - onder andere via communicatie en campagnes - weer de groei omhoog gaan vinden, te beginnen bij de komende Gemeenteraadsverkiezingen. Ook het rapport van het Wetenschappelijk Bureau over de verkiezingsuitslag bevat belangrijke aanbevelingen die ik graag samen met de andere bestuursleden tot uitvoering breng. Zodat onze partij weer sterker hieruit komt. Want Nederland staat voor grote uitdagingen, en GroenLinks heeft daar de antwoorden op. Ik werk daar graag aan mee!

VOORDRACHT

De kandidatencommissie draagt zittend

VOORDRACHT KANDIDATEN TOEZICHTRAAD 2022 - 2025

De toezichtraad bestaat uit minimaal vijf, maximaal zeven leden. Leden van de toezichtraad worden voor een periode van drie jaar door het congres gekozen volgens een rooster van aftreden. Dit jaar worden door de kandidatencommissie intern drie nieuwe kandidaten voorgedragen aan het congres, voor drie beschikbare posities: Maarten Prot, Gerda Bosdriesz en Gerard van Kuilen. De zittende leden van de toezichtraad zijn: Khalid Boutachekourt, Felix Flinterman, Saskia van Gessel, Hetty Hafkamp (voorzitter), Bert Koopmanschap, Gemma Lago en Titia van Leeuwen.

MAARTEN PROT

VOORDRACHT

Maarten Prot is nog onervaren als toezichthouder maar vanwege zijn nauwkeurigheid, zijn sterk analytisch vermogen en zijn ontwikkelingspotentieel is de kandidatencommissie van mening dat hij een aanwinst is voor de toezichtraad. Maarten heeft als schoolleider binnen het voortgezet onderwijs bestuurlijke en leidinggevende ervaring opgedaan. Daarnaast is hij een actieve GroenLinkser. Zo is hij bestuurslid geweest van GroenLinks Amsterdam, was hij lid van de kandidatencommissie voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 en is hij een voormalig lid van de GroenLinks Onderwijscommissie. Hij is geworteld in de partij, beschikt over een groot netwerk en is goed op de hoogte van onze partijcultuur. De kandidatencommissie is ervan overtuigd dat Maarten zich door zijn leervermogen de rol

van toezichthouder snel eigen zal maken en dat hij door zijn kwaliteiten en persoonlijkheid, complementair is aan de andere leden van de raad.

MOTIVATIE

> *In het dagelijks leven ben ik, na eerder op de universiteit werkzaam te zijn geweest als onderzoeker, docent en schoolleider op een middelbare school in Zaandam. Vanuit die verschillende rollen heb ik een sterk analytisch werk- en denkkader ontwikkeld zonder het menselijk contact uit het oog te verliezen. Sinds ik ruim tien jaar geleden lid werd van GroenLinks, ben ik actief geweest op allerlei plekken in de partij. De laatste jaren heb ik me met veel plezier ingezet voor de partij in Amsterdam, als secretaris van het bestuur van GroenLinks Amsterdam, en het afgelopen jaar als lid en secretaris van de kandidatencommissie voor de komende gemeenteraadsverkiezingen. Ik hoop de door mij opgedane kennis en ervaring binnen en*

buiten de partij de komende jaren te kunnen combineren in een constructieve rol als lid van de toezichtraad en zie ernaar uit om deze mooie rol te mogen vervullen.

GERDA BOSDRIESZ

VOORDRACHT

De kandidatencommissie is onder de indruk van Gerda's deskundigheid en veelzijdigheid. Zij heeft zich op veel fronten en in veel rollen maatschappelijk ingezet. Zo was ze wethouder voor GroenLinks in de gemeente Dordrecht en is ze nu buurtbemiddelaar. Daarnaast is ze zelf partijbestuurder geweest en coachte ze nieuwe wethouders. Gerda zal deze brede ervaring meenemen in haar rol als toezichthouder. De combinatie van bescheidenheid en integriteit met een volhardend karakter maakt Gerda een stevige toezichthouder. Ze is gemotiveerd en in staat om mensen tot hun recht te laten komen en zal zich inzetten om ook de zachtere stemmen te laten horen.

MOTIVATIE

> *Vanaf 1980 ben ik politiek actief, eerst in de PSP later in GroenLinks. Mijn overtuiging me in te zetten voor rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid en op te komen voor alles wat kwetsbaar is, is er in die jaren niet minder op geworden. Ik ben medewerker bij de PSP Kamerfractie geweest, fractievoorzitter en wethouder in de gemeenteraad van Dordrecht, lid van het partijbestuur, congrespresidium, de schrijfgroep landelijk partijprogramma en diverse kandidatencommissies. Door mijn baan als leidinggevende bij ProDemos was ik de laatste jaren meer op de achtergrond in de afdeling actief als voorzitter van de functioneringscommissie en de kandidatencommissie. Nu ik met pensioen ben heb ik*

meer tijd. Ervaring met toezicht houden heb ik opgedaan in diverse besturen, zoals in de Stichting Vrijheidscolleges en het Openbaar Basisonderwijs. Integriteit, openheid en inhoud zijn daarbij voor mij belangrijk. Nu werk ik als politiek coach en bemiddelaar (o.a. in conflicten tussen overheid en burgers). Ik kijk er naar uit mijn kennis en ervaring nu te kunnen inzetten in de toezichtraad.

GERARD VAN DE KUILEN

VOORDRACHT

Gerard heeft ruim tien jaar ervaring als toezichthouder bij o.a. Pensioenfonds Zoetwaren en Pensioenfonds voor Tandartsen en Tandartsspecialisten en vormt hiermee een verrijking voor de toezichtraad. Hij is actief geweest bij GroenLinks Zeist en is lid van de werkgroep Economie van GroenLinks. Gerard is iemand die zaken vanuit verschillende invalshoeken bekijkt, diverse belangen afweegt en altijd op zoek is naar oplossingen. Hij stelt de juiste vragen op de juiste momenten, doet dit op een verbindende manier en wil een sparringpartner zijn voor het partijbestuur. Hij wil zijn ervaring gebruiken om de kwaliteit en continuïteit van GroenLinks op een hoger niveau te brengen.

MOTIVATIE

> *Het is me met de papepel ingegoten dat je je inzet voor iets waar je lid van bent. En ik ben al jaren lid van GroenLinks. Maar een rol op de voorgrond ligt mij niet zo. Daarom heb ik gereageerd op de oproep voor leden van de toezichtraad. Ik heb veel ervaring als toezichthouder. Mensen een spiegel voorhouden, letten op het betrekken van de juiste organen/mensen bij een proces, tunnelvisie proberen te voorkomen: de zaken*

waarbij ik op de achtergrond mijn werk kan doen. Op die manier hoop ik bij te kunnen dragen aan een soepel functionerende organisatie waarin iedereen haar of zijn eigen rol goed kan invullen.

VERTREKKENDE LEDEN

Saskia van Gessel, Bert Koopmanschap en Gemma Lago leggen hun functie als lid van de toezichtraad per dit congres neer. Het partijbestuur bedankt hen voor hun inzet en de fijne samenwerking.

VOORDRACHT KANDIDATENCOMMISSIE INTERN

GroenLinks kent een interne kandidatencommissie die tot taak heeft kandidaten te selecteren voor vacatures in het partijbestuur en de toezichtraad. De leden van de kandidatencommissie intern worden op voordracht van het partijbestuur door het congres benoemd.

De kandidatencommissie bestaat uit vijf tot zeven leden. Om goed te kunnen functioneren is het van belang dat in de kandidatencommissie intern verschillende competenties vertegenwoordigd zijn. Het gaat daarbij onder andere om kennis van zowel de praktijk als de statutaire rollen van bestuur en toezicht binnen GroenLinks, politiek-bestuurlijke sensitiviteit, ervaring met (inclusieve) werving en selectie, goede gespreksvaardigheden en ruime kennis van de partij op verschillende niveaus.

De zittende leden van de kandidatencommissie intern zijn: Marijn Bouwmeester, Henrike Karreman (voorzitter), Helen Kuyper, Bart de Leede, Miguel Ririhena, Jeroen van Rossum en Marieke Wagter.

HERBENOEMINGEN

Leden van de kandidatencommissie intern worden gekozen voor een periode van drie jaar. Herbenoeming is aan de orde voor Helen Kuyper, Jeroen van Rossum en Bart de Leede. Henrike Karreman (voorzitter) legt haar functie als voorzitter van de interne kandidatencommissie dit congres neer. Het partijbestuur bedankt haar voor de fijne samenwerking en haar inzet voor GroenLinks

in deze rol. Helen Kuyper zal bij herbenoeming het voorzitterschap van haar overnemen.

NIEUWE KANDIDAAT

In 2020 is de kandidatencommissie intern uitgebreid van vijf naar zeven leden.

Deze uitbreiding heeft de commissie geholpen om haar werk nog beter te kunnen doen. We kiezen er daarom voor vast te houden aan het nieuwe aantal leden en een nieuw kandidaat-lid voor te dragen aan het congres.

MARELVA VAN ERP-BITO *(nieuwe kandidaat)*

Marelva heeft jarenlange ervaring op het gebied van financiën en bedrijfsvoering en houdt zich als zelfstandig ondernemer bezig met toezicht, bestuur en advies binnen maatschappelijk georiënteerde organisaties. Ze is o.a. lid van de raad van toezicht van het Leger des Heils, Halt, de Aloysius Stichting (landelijke scholengemeenschap speciaal onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en onderwijs in justitiële jeugd-inrichtingen) en de auditcommissie van de FNV. Naast governance heeft diversiteit en inclusie haar speciale aandacht. Zo heeft ze gewerkt aan het ontwikkelen van strategisch diversiteitsmanagement. Binnen GroenLinks nam Marelva deel aan een van de

talentenklassen voor wethouders van de GroenLinks Academie. Haar kracht ligt in het luisteren en maken van scherpe observaties met gepast respect. Marelva heeft nog niet veel ervaring binnen de partij, maar is zeer gemotiveerd om GroenLinks beter te leren kennen. Het partijbestuur is ervan overtuigd dat zij waardevolle ervaringen en netwerken van buiten de partij meebrengt die ook de kandidatencommissie intern kunnen verrijken. Het partijbestuur ziet haar als aanwinst voor de interne kandidatencommissie.

HELEN KUYPER (*herbenoeming*)

Helen is werkzaam als afdelingshoofd strategie bij het Ministerie van Defensie. Ze heeft eerder onder andere gewerkt als teamleider bij de Rechtbank Den Haag en als beleidsadviseur Midden-Oosten bij ICCO. Helen heeft daarnaast zes jaar als beleidsmedewerker bij de Tweede Kamerfractie van GroenLinks gewerkt en was in 2018 lid van de kandidatencommissie voor het Europees Parlement en in 2019-2020 van de kandidatencommissie voor de Tweede Kamer. Helen heeft veel kennis van de partij en van de politiek-bestuurlijke dynamiek van het partijbestuur en de toezichtraad. Ze heeft een sterke analytische blik en beschikt over uitstekende gespreksvaardigheden. Helen is doortastend en evenwichtig. Helen kan goed hoofdzaken van bijzaken onderscheiden, weet wat kandidaten in huis moeten hebben en heeft natuurlijk overwicht. Het partijbestuur is blij dat zij de rol van voorzitter van de interne kandidatencommissie wil overnemen.

JEROEN VAN ROSSUM (*herbenoeming*)

Jeroen is een expert op het gebied van werving en selectie. Hij werkt hij als operationeel directeur bij een tech-startup die arbeidsmobiliteit faciliteert. Daarvoor werkte hij als manager recruitment op het snijvlak van recruitment, HR, marketing en digitalisering

bij diverse organisaties en was lid van de kandidatencommissie van GroenLinks Den Haag en de externe kandidatencommissie voor het Europees Parlement en de Tweede Kamer. Jeroen heeft daarnaast ruime politieke ervaring. Hij was van 2015 tot 2021 fractievoorzitter van GroenLinks in Leidschendam-Voorburg. Op dit moment is Jeroen nog steeds actief als raadslid voor GroenLinks bij dezelfde gemeente, deze functie zal hij na de gemeenteraadsverkiezingen in maart neerleggen. Zijn ervaring met en kennis over werving en selectie is van hoog niveau en hij is bij uitstek in staat die te vertalen naar de rollen en verantwoordelijkheden van de interne kandidatencommissie. Het partijbestuur is verheugd dat Jeroen bereid is zijn kennis en kunde nog een termijn in te zetten.

BART DE LEEDE (*herbenoeming*)

Bart is sinds 2018 wethouder openbare ruimte en groen, afval, participatiewet en armoedebeleid, cultuur en erfgoed voor GroenLinks in de gemeente Vlaarding. Eerder was hij voor GroenLinks raadslid en wethouder in de gemeente Schiedam, lid van het partijbestuur, landelijk campagneleider en actief in incidentele rollen (in kandidatencommissies, selectiecommissies, bemiddelaar en trainer). Bart kent de partij kortom door en door op verschillende niveaus en brengt een grote dosis kennis en ervaring mee in de interne kandidatencommissie. Het partijbestuur stelt het zeer op prijs dat Bart zijn ervaring en kennis nog een termijn beschikbaar wil stellen als lid van de interne kandidatencommissie.

VOORSTEL

Het partijbestuur stelt voor aan het congres om Marelva van Erp-Bito te benoemen als nieuw lid van de interne kandidatencommissie en Helen Kuyper, Jeroen van Rossum en Bart de Leede te herbenoemen voor een termijn van drie jaar.

VOORDRACHT KANDIDATEN CONGRESPRESIDIUM

Het congrespresidium bestaat uit tenminste vijf en ten hoogste negen leden, die door het congres worden benoemd. De zittende leden van het congrespresidium zijn: Jaap van der Heijden (voorzitter), Coos Hoebe, Jessica Kips, Gijs van der Kroef, Rik van der Laan, Prescillia van Noort, Nienke van Renssen, Willemijn Ruberg en Jaco van der Veen.

HERBENOEMING

Leden van het congrespresidium kunnen worden benoemd voor een periode van drie jaar. Herbenoeming is aan de orde voor de voorzitter Jaap van der Heijden. Prescillia van Noort en Nienke van Renssen leggen hun functie als lid van het congrespresidium per dit congres neer. Het partijbestuur bedankt hen voor de fijne samenwerking.

NIEUWE KANDIDATEN

Voor het invullen van de twee vacatures zijn gesprekken gevoerd met kandidaten door twee leden van het congrespresidium en de bestuurssecretaris van het landelijk bureau. Hierbij is met name gekeken naar de organisatorische kwaliteiten van de kandidaten evenals de procedurele vaardigheden, de complementaire samenstelling van het presidium en affiniteit met de rol van het presidium. Er zijn twee zeer geschikte kandidaten voor de vacatures gevonden.

JAAP VAN DER HEIJDEN (*herbenoeming*)

Jaap van der Heijden heeft ruime ervaring in lokale en landelijke politiek. Hij was o.a. een aantal jaar actief als afdelingsbestuurslid in Utrecht en werkt als beleidsmedewerker voor

de GroenLinks-fractie in de Tweede Kamer. Jaap is alweer tien jaar lid van het presidium, waarvan de laatste vijf jaar als voorzitter. In die rol zorgt hij voor continuïteit, rust en structuur en weet hij een breed partijbelang te wegen vanuit een heldere taakopvatting. Jaap is constructief en flexibel binnen de beschikbare kaders en wist op die manier samen met het congrespresidium ook de digitale congressen van een goede congresorde te voorzien. Het partijbestuur is blij dat Jaap zijn kennis en expertise de komende periode wederom wil inzetten voor het presidium.

WERENFRIED SPIT (*nieuwe kandidaat*)

Werenfried draagt zowel via zijn werk, als GroenLinks bij aan een betere wereld. Hij werkt voor het KNMI en werd al in 1987 lid van de PPR. Inmiddels is hij sinds 2001 actief voor GroenLinks Rotterdam waar hij op dit moment lid is van het afdelingsbestuur en de functioneringscommissie. Het partijbestuur ziet in Werenfried een goede en ervaren toevoeging aan het congrespresidium. Hij is gewend om structuur aan te brengen, overzicht te houden en vooruit te kijken. Daarbij staan het team- en organisatiebelang voor hem altijd voorop. Het is voor Werenfried belangrijk dat

procedures, processen en structuren dienstbaar zijn aan het eindresultaat. Dat betekent voor hem dat hij ze gebruikt waar nodig en verbetert waar mogelijk. Werenfried geeft aan dat hij graag bijdraagt aan de GroenLinks-congressen, omdat het de tastbare vorm van de democratie en van de ontmoeting in de partij is.

BEATRIJS ERENDS (*nieuwe kandidaat*)

Beatrijs werd tijdens haar studie politicologie in 2015 lid van GroenLinks en actief bij DWARS Amsterdam. Inmiddels heeft zij ervaring bij verschillende lokale afdelingen in verschillende rollen, zoals afdelingsvoorzitter van GroenLinks Alkmaar, voorzitter van de kandidatencommissie in Soest, vicevoorzitter in Amersfoort en meer. Op deze manier heeft zij GroenLinks op lokaal niveau goed leren kennen. Beatrijs brengt lokale ervaring en een frisse blik mee en we zien in haar een mooie en nuttige toevoeging aan het congrespresidium. Ze heeft een sterk analytisch vermogen en heldere communicatiestijl. Democratische besluitvorming is iets wat Beatrijs, zowel in haar werk als adviseur bestuurlijke zaken, als bij GroenLinks interessant en belangrijk vindt.

VOORSTEL

Het partijbestuur stelt voor aan het congres, bijeen op 12 februari 2022, om Beatrijs Erends en Werenfried Spit als nieuwe leden van het congrespresidium te benoemen, alsmede Jaap van der Heijden te herbenoemen voor een nieuwe termijn tot 2025.

VOORDRACHT KANDIDATEN EGP-DELEGATIE EN EGP CONGRES-DELEGATIE

Het congres wordt gevraagd de voordracht voor de EGP-delegatie naar de raad in zijn geheel vast te stellen en de zeven EGP-delegatie leden te benoemen voor een periode van drie jaar. Ook vraagt het partijbestuur het congres de voordracht voor de EGP-Congres delegatie in zijn geheel vast te stellen.

In het Huishoudelijk Reglement van GroenLinks staat dat de congres-delegatie per EGP-Congres wordt gekozen. De planning van de EGP-Congressen loopt echter niet synchroon met onze congresplanning. Bovendien benoemt GroenLinks alle functionarissen in een landelijk orgaan voor een periode van drie jaar. Daarom vragen we het congres om ook de EGP-Congresdelegatie voor een periode van drie jaar te benoemen. De EGP-delegatie zal een reglementswijziging voorbereiden voor het volgende congres om dit in de toekomst reglementair aan te passen.

PROCEDURE

De internationaal secretaris heeft in opdracht van het partijbestuur een selectiecommissie van drie personen samengesteld om het partijbestuur te adviseren over de voordracht voor de delegatie naar de Council van de Europese Groene Partij (EGP). Het betreft drie af te vaardigen leden naar de halfjaarlijkse Council en vier reserveleden. Samen vormen zij de EGP-delegatie die de Councils voorbereidt. De internationaal secretaris geeft leiding aan de delegatie.

De selectiecommissie bestond uit: Youssef Rahman (EGP-delegatielid), Truuske Smits (programmamanager DDA) en Gebke van Gaal (internationaal secretaris en tevens voorzitter van de selectiecommissie). De vacature voor de delegatie is opengesteld geweest van 13 oktober tot 9 november 2021. Er kwamen in totaal achttien reacties binnen. Twaalf kandidaten werden uitgenodigd voor een gesprek.

Op grond van de sollicitaties en de gesprekken heeft de commissie advies uitgebracht aan het partijbestuur. Er worden zeven kandidaten voorgedragen, voor de zeven beschikbare plekken in de EGP-delegatie. De EGP vereist dat minimaal 50% van de delegatie, inclusief de internationaal secretaris, uit vrouwen bestaat. Het partijbestuur is verheugd ruimschoots aan die norm te kunnen voldoen.

VOORDRACHT

1. DANIËLLE HIRSCH

Daniëlle Hirsch wordt voorgedragen op plek één van de EGP-delegatie. De commissie ziet in Daniëlle een scherpe denker die ons kosmopolitische profiel kan verbinden aan onze groene idealen. Daniëlle kan volgens de commissie snel een rol van belang spelen in de Europese Groene Partij door haar ervaring en stevige positie in internationale netwerken. Vanuit haar rol als directeur van Both ENDS en haar kijk en kennis op actuele thema's zal zij snel kunnen schakelen waarbij de commissie verwacht dat haar diplomatieke vaardigheden GroenLinks een duidelijke stem in de EGP zal opleveren.

2. DANIËL POOLEN

De commissie draagt Daniël Poolen voor als de nummer twee van de delegatie. De commissie ziet in Daniël een bevlogen, ambitieuze kandidaat met een duidelijke kijk op ons groene en economische verhaal. Daniël heeft een helder groen profiel waarbij hij kennis meebrengt van duurzame financiën en circulaire economie. Daarbij is Daniël communicatief ijzersterk; iemand die zowel het verhaal van GroenLinks als dat van de EGP binnen en buiten de partij naar voren kan brengen. Hij brengt een verscheidenheid aan ervaring mee, in de journalistiek, met klimaat en in de financiële wereld.

3. REMCO LÓPEZ ANTEZANA

Op nummer drie zet de commissie Remco López Antezana. Remco heeft op zijn jonge leeftijd al ruime ervaring opgedaan binnen de internationale groene politiek. Hij was voorheen internationaal secretaris van DWARS. De commissie ziet in Remco een enthousiaste, bevlogen rechtsgeleerde met een goed netwerk binnen de European Green Party. Remco is met zijn idealen en kennis op het gebied van Europese verbinding, lhbtqi+ rechten en vanzelfsprekend de rechtstaat een topkandidaat om de vaste delegatie compleet te maken.

4. CATARINA CORDEIRO VIEIRA

In Catarina Cordeiro Vieira ziet de commissie een sterke nummer vier. Catarina, geboren op de Azoren, is innemend en bescheiden. Met haar internationale ervaring, kennis van mensenrechten en klimaat en haar baan als Human Rights and Livelihoods Advocacy Officer voor de Rainforest Alliance een ijzersterke kandidaat voor de EGP-delegatie.

5. BRAM JOANKNECHT

Bram Joanknecht, kandidaat als vijfde delegatielid kent GroenLinks van binnen en buiten. Deze generalist heeft ruime ervaring binnen internationale netwerken, waar hij ook heeft laten zien dat hij goed kan onderhandelen.

In zijn werk bij Oxfam Novib, als debattrainer en als bestuurslid in het federatiebestuur van GroenLinks Amsterdam heeft hij kennis en kunde opgedaan die hem een welkome aanvulling op de delegatie maken.

6. STEPHANIE BENNETT

Op zes zet de commissie Stephanie Bennett. De commissie ziet in Stephanie een gedreven en helder politicus met een sterk sociaal kompas. Dit Groningse Statenlid is open, kritisch en gericht op verbinding; binnen en buiten de partij. Stephanie heeft aangegeven nu nog graag in de vervangende delegatie te zitten, maar de commissie hoopt dat zij de volgende termijn in de hoofddelegatie plaats wil nemen.

7. RUTH NOORDUYN

Op plek zeven draagt de commissie Ruth Noorduyn voor. Ruth maakt al zes jaar deel uit van de EGP-delegatie. De commissie ziet in Ruth iemand die de continuïteit kan bewaken en anderen goed wegwijs zal kunnen maken in de EGP-councils en het groene netwerk. Zij heeft een schat aan kennis rondom thema's als de klimaatcrisis, de energietransitie, duurzaamheid in brede zin en de biodiversiteitscrisis. Ook op andere dossiers is zij snel inzetbaar. Deze bevrologende kandidaat neemt de rest van de delegatie graag mee in de procedures, en de uitdagingen en kansen die er voor GroenLinks liggen binnen de EGP. Wij zijn blij dat Ruth ons nog een termijn wil blijven versterken.

VOORDRACHT EGP CONGRES-DELEGATIE

Er worden vier leden voorgedragen voor de Congres-delegatie voor het EGP Congres dat iedere vijf jaar plaatsvindt. Deze keer in december 2022. Graag wil het partijbestuur mede gezien de online EGP-council de afgelopen jaren, vier leden uit de EGP-delegatie van 2019 – 2022 voordragen voor de Congres-delegatie, waarvan er twee mee kunnen gaan naar het Congres:

- Youssef Rahman
- Jeroni Vergeer
- Jonna Gjaltema
- Barbara Wegelin

Mochten deze leden vanwege bijzondere omstandigheden alle vier niet mee kunnen gaan, dan zal de EGP-delegatieleider de Congres-delegatie aanvullen.

WIJZIGING STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT

In dit document wordt altijd verwezen naar het huidige artikel nummer. Eventuele aanpassingen in de nummering (door het toevoegen van nieuwe artikelen) worden pas na het congres doorgevoerd.

STATUTENWIJZIGINGEN

LIDMAATSCHAP

ARTIKEL 3 LID 2 EN 5

2. Het partijbestuur beslist over toelating. Bij niet-toelating kan de betrokkene in beroep bij de commissie voor geschil en beroep.

1 *Wijzigingsvoorstel: vervangen:*

'Het partijbestuur beslist over toelating. Bij niet-toelating kan het congres niet alsnog tot toelating besluiten, maar kan de betrokkene in beroep bij de commissie voor geschil en beroep.'

TOELICHTING: Artikel 33 van het Burgerlijk Wetboek stelt: 'Tenzij de statuten anders bepalen, beslist het bestuur over de toelating van een lid en kan bij niet-toelating de algemene ledenvergadering alsnog tot toelating besluiten'. Dat is in onze reglementen anders geregeld, bij ons kunnen leden in beroep gaan bij de commissie voor geschil en beroep. Met deze wijziging verduidelijken we dat we afwijken van artikel 33 van het Burgerlijk Wetboek. Uitspraken van onze commissie voor geschil en beroep zijn bindend en je kunt niet in beroep bij het congres*.

*op landelijk niveau noemen wij onze algemene ledenvergadering 'het congres'

5. Gedurende de periode van drie maanden is men geen lid, maar heeft men wel de rechten die aan het lidmaatschap toekomen, behalve het actieve stemrecht.

2 *Wijzigingsvoorstel: Vervangen:*

'Gedurende de periode van drie maanden is men geen lid, maar men heeft wel de volgende

rechten: zich verkiesbaar stellen en verkozen worden voor functies, met uitzondering van het partijbestuur en de toezichtraad, en deelnemen aan door de partij georganiseerde activiteiten.'

TOELICHTING: Met deze wijziging verduidelijken we welke rechten leden die minder dan drie maanden lid zijn hebben. Zij kunnen wel verkozen worden, met uitzondering van het partijbestuur en de toezichtraad, maar nog niet zelf stemmen. Het partijbestuur en de toezichtraad worden uitgezonderd, omdat het wettelijk niet mogelijk is om niet-leden te benoemen in het bestuur of de toezichtraad van een vereniging. Op dit moment zijn de statuten niet helder over de vraag of leden in de eerste drie maanden moties en amendementen kunnen indienen en ondersteuningsverklaringen kunnen afgeven. Met deze wijziging beperken we de mogelijkheid tot beïnvloeding van de interne besluitvorming door derden. Mensen die lid worden van GroenLinks kunnen niet meer per direct invloed uitoefenen op kandidatenprocedures (via ondersteuningsverklaringen) en andere besluitvorming (door het indienen en ondersteunen van moties en amendementen).

KANDIDATUUR

ARTIKEL 4 LID 6 EN 7

1. Leden hebben het recht zich kandidaat te stellen voor alle functies binnen GroenLinks en voor alle kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende organen.

[...]

5. Bij de selectie voor alle functies die in en namens GroenLinks worden vervuld heeft iedereen gelijke kansen en wordt geen ongeoorloofd onderscheid gemaakt naar sekse, seksuele voorkeur, religie, huidskleur, nationaliteit, culturele achtergrond, leeftijd of gezondheid. GroenLinks bevordert diversiteit in alle geledingen.

3 *Wijzigingsvoorstel, toevoegen:*

6. *Het partijbestuur is bevoegd een lid tijdelijk het recht te ontzeggen zich kandidaat te stellen voor politieke, bestuurlijke en vertegenwoordigende functies binnen en namens GroenLinks indien een lid handelt in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van GroenLinks of het belang van de vereniging op andere wijze schaadt.*
7. *Het besluit tot tijdelijke ontzegging van het recht zich kandidaat te stellen voor politieke, bestuurlijke en vertegenwoordigende functies binnen of namens GroenLinks, wordt zo spoedig mogelijk schriftelijk meegedeeld aan het betrokken lid, uiterlijk een maand nadat het besluit is genomen. De betrokkene kan, binnen een maand na ontvangst van het besluit, beroep instellen bij de commissie voor geschil en beroep.*

TOELICHTING: Tot nu toe kan het partijbestuur het toebrengen van 'schade aan de partij' door een lid alleen bestraffen met royement. Een royement betekent dat het partijbestuur

een lid ontzet uit het lidmaatschap. Ontzetting (royement) is een strafmaatregel. Dat wil zeggen dat het een disciplinair of tuchtrechtelijk karakter heeft. Royement is dus een zware en impactvolle maatregel. In sommige situaties is er behoefte om een sanctie of maatregel te kunnen nemen die minder verstrekkend is dan een royement. Dat kan bijvoorbeeld zijn bij grensoverschrijdend of anderszins ontoelaatbaar gedrag van leden. We stellen daarom voor om naast royement bovenstaande tuchtmaatregelen toe te voegen aan de reglementen. Vanzelfsprekend zien we het ook als onze verantwoordelijkheid om er alles aan te doen om te voorkomen dat het nemen van tuchtmaatregelen nodig is. Denk daarbij aan conflictbemiddeling, het invoeren van een gedragscode, trainingen, intervisie, functioneringsgesprekken en het gesprek over omgangsvormen en integriteit. Bovendien vinden we het belangrijk dat er altijd de mogelijkheid is voor leden om in beroep te gaan tegen een dergelijk besluit bij de commissie voor geschil en beroep.

EINDE VAN HET LIDMAATSCHAP

ARTIKEL 5 LID 2, 4 EN 5

1. Het lidmaatschap eindigt door:
 - opzegging door het lid;
 - opzegging door het partijbestuur;
 - royement;
 - overlijden.
2. Het partijbestuur kan het lidmaatschap opzeggen indien het lid, na daartoe behoorlijk te zijn aangemaand, in gebreke blijft met betaling van de contributie.
3. Het partijbestuur kan een lid, na instemming van toezichtraad, royeren indien het lid in strijd handelt met de statuten, reglementen of besluiten van GroenLinks, of GroenLinks op onredelijke wijze benadeelt.
4. De betrokkene wordt zo spoedig mogelijk van het voornemen tot royement in kennis gesteld, onder opgaaf van redenen. Hij wordt in de gelegenheid gesteld over dat voornemen te worden gehoord.
5. Betrokkene kan, binnen een maand na ontvangst van het besluit tot royement, beroep instellen bij de commissie voor geschil en beroep. Gedurende het beroep is het lid geschorst.

4 *Wijzigingsvoorstel:*

Toevoegen lid 2 na ‘Het partijbestuur kan het lidmaatschap opzeggen indien het lid, na daartoe behoorlijk te zijn aangemaand, in gebreke blijft met betaling van de contributie.’ Het lidmaatschap kan onmiddellijk worden beëindigd door opzegging door het partijbestuur

indien redelijkerwijs niet van GroenLinks geveerd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren, waaronder in ieder geval wordt verstaan de situatie dat een lid, dat een vertegenwoordigende en/of bestuurlijke functie vervult namens GroenLinks, overstapt naar een andere politieke partij of groepering.

Toevoegen lid 4 na ‘De betrokkene wordt zo spoedig mogelijk van het voornemen tot royement’: ‘of beëindiging van het lidmaatschap’

Toevoegen lid 5 na ‘Betrokkene kan, binnen een maand na ontvangst van het besluit tot royement’: ‘of beëindiging van het lidmaatschap’

TOELICHTING: Tot nu toe hanteerde het partijbestuur de lijn dat politici die een GroenLinks-fractie met behoud van de eigen zetel verlieten, om over te stappen naar een andere partij of verder te gaan als eenmansfractie, werden geroyeerd op grond van artikel 5 lid 3 van de statuten. Met deze wijziging stellen we een versoepeling van dit beleid voor. In plaats van ontzetting uit de vereniging (royement), kiezen we voor opzegging van het lidmaatschap. Het verschil met royement is dat iemand nu de mogelijkheid krijgt later opnieuw lid te worden van GroenLinks.

INTEGRITEIT

(NIEUW) ARTIKEL 6 LID 1 EN 2

5 *Wijzigingsvoorstel: toevoegen:*

- 1. Elk lid van GroenLinks laat zich in het politieke handelen leiden door de kernwaarden van GroenLinks die tezamen met een aantal gedragsnormen zijn beschreven in de gedragscode van GroenLinks.*
- 2. Het partijbestuur stelt de gedragscode van GroenLinks vast.*

TOELICHTING: In de afgelopen twee jaar hebben we hard gewerkt aan het verstevigen en verbeteren van ons integriteitsbeleid. Als onderdeel daarvan is een gedragscode opgesteld voor de vereniging GroenLinks. Met deze wijziging geven we de gedragscode een formele plek in onze reglementen. Dat geeft ons ook de mogelijkheid om in andere reglementen en protocollen naar de gedragscode te verwijzen, en we benoemen door wie de gedragscode wordt vastgesteld. De gedragscode is *hier* te vinden.

Let op: voor de volgende artikelen hieronder wordt de oude/huidige nummering gebruikt.

BESLUITVORMING

ARTIKEL 10

Het congres neemt besluiten bij gewone meerderheid van stemmen, tenzij in de statuten of het huishoudelijk reglement anders is bepaald. Stemmen bij volmacht is niet mogelijk.

6 *Wijzigingsvoorstel: Wijzigen:*

1. *'tenzij in de statuten of het huishoudelijk reglement anders is bepaald' wijzigen naar: 'tenzij in de statuten of de wet anders is bepaald.'*

Toevoegen:

2. *Indien het partijbestuur bij de oproeping tot een congres de mogelijkheid daartoe heeft geopend, zijn de leden bevoegd hun stemrecht doormiddel van een elektronisch communicatiemiddel uit te oefenen, mits:*
 - a. *de voorwaarden te stellen aan het gebruik van het communicatiemiddel zoals de verbinding, de beveiliging en dergelijke bij de oproep bekend worden gemaakt,*
 - b. *het lid kan worden geïdentificeerd,*
 - c. *het lid rechtstreeks kan kennisnemen van de verhandelingen op het congres,*
 - d. *en uitsluitend indien de mogelijkheid daartoe is geopend, het lid kan deelnemen aan de beraadslagingen.*

Het congrespresidium beoordeelt of aan deze voorwaarden kan worden voldaan.'

TOELICHTING: De afgelopen twee jaar hebben ons geleerd dat leden (delen van) onze congressen goed vanuit huis kunnen volgen en dat stemmen op afstand de toegankelijkheid en inclusiviteit van onze partijdemocratie verhoogt. Met dit voorstel maken we stemmen op afstand mogelijk.

HET LANDELIJK CONGRES

ARTIKEL 6

2. Het huishoudelijk reglement kan erin voorzien dat leden via videoconferencing deel kunnen nemen aan het congres volgens in dat reglement vast te stellen regels.

7 *Wijzigingsvoorstel: schrappen*

TOELICHTING: Stemmen en deelname op afstand wordt geregeld in artikel 10 van de statuten.

INTERN DEBAT

ARTIKEL 12

1. Het partijbestuur bevordert het politieke debat binnen GroenLinks.
2. Het partijbestuur stelt een regeling op waarin de processen van participatie van leden en andere geïnteresseerden worden vastgelegd.
3. Het partijbestuur ziet toe op de naleving van deze regeling en legt daarover verantwoording af in het jaarverslag.

8 *Wijzigingsvoorstel: hele artikel schrappen.*

TOELICHTING: In artikel 13 van de statuten staat al dat het partijbestuur tot taak heeft: ‘de politieke meningsvorming, het debat en de standpuntbepaling door de leden te organiseren en te faciliteren’. Het partijbestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het congres over haar werk, inclusief haar inspanningen om de politieke meningsvorming, het debat en de standpuntbepaling door de leden te organiseren. Vanuit de uitgangspunten die in 2015 zijn geformuleerd t.a.v. de reglementen, past het niet om in de statuten op verschillende plekken deels overlappende artikelen op te nemen over deze taak van het partijbestuur. Daarnaast doen we in artikel 16 van het HR een voorstel voor de (eenduidige) uitwerking van politieke meningsvorming en debat in de partij.

TAKEN VAN HET PARTIJBESTUUR

ARTIKEL 13 LID 1

1. GroenLinks kent een partijbestuur, dat tot taak heeft:
 - het dagelijks bestuur van GroenLinks te voeren;
 - de politieke meningsvorming, het debat en de standpuntbepaling door de leden te organiseren en te faciliteren;
 - politiek talent te scouten en te ontwikkelen;
 - toezicht te houden op met de vereniging verbonden stichtingen en instellingen.
2. Het partijbestuur zorgt dat de binnen GroenLinks geldende regelingen beschikbaar en toegankelijk zijn voor de leden.

9 *Wijzigingsvoorstel: toevoegen na opsomming:
‘Bij de vervulling van hun taak richten de leden van het partijbestuur zich naar het belang van GroenLinks en de met haar verbonden organisaties.’*

TOELICHTING: De Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR) voorziet in maatregelen om de kwaliteit van bestuur en toezicht bij verenigingen en stichtingen te verbeteren. Deze wet schrijft o.a. voor dat bestuursleden bij het vervullen van hun taak zich richten

op het belang van de vereniging en de met haar verbonden organisaties. Vanaf 1 juli 2021 moeten de statuten van een bestaande vereniging of stichting bij de eerstvolgende statutenwijziging worden aangepast. Dit is een van de voorstellen waarmee we (nadrukkelijker) kunnen voldoen aan de WBTR.

SAMENSTELLING VAN HET PARTIJBESTUUR

ARTIKEL 15 LID 4, 5 EN 6

4. Een lid van het partijbestuur mag geen familie zijn van een ander lid van het partijbestuur. Onder familie wordt in dit verband verstaan: bloed- en aanverwanten tot en met de vierde graad, waarbij samenwoning wordt gezien als een huwelijk.
5. Een lid van het partijbestuur kan worden geschorst door het congres en de toezichtraad, en kan worden ontslagen door het congres.
6. Een lid van het partijbestuur, dat onherroepelijk is veroordeeld voor het plegen van een misdrijf of van wie blijkt dat hij korter dan vier jaar geleden onherroepelijk veroordeeld is voor het plegen van een misdrijf, treedt onmiddellijk af.

10 *Wijzigingsvoorstel:*

Lid 4: Toevoegen: na 'een ander lid van het partijbestuur': 'en/of de toezichtraad.'

Vervangen: huidig lid 5 (wordt lid 7) 'door het congres en' vervangen door 'door het congres en door'

Lid 6: lid schrappen.

Toevoegen:

5. *Een lid van het partijbestuur neemt niet deel aan de beraadslagingen en besluitvorming indien het betreffende lid daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van GroenLinks en de met haar verbonden organisaties. Wanneer het partijbestuur hierdoor geen besluit kan nemen, wordt het besluit genomen door de toezichtraad.*
6. *In het geval van ontsteltenis of belet van één of meer leden van het partijbestuur zijn de overblijvende leden van het partijbestuur (of is het enig overblijvend lid van het partijbestuur) met het gehele bestuur belast. In het geval van ontsteltenis of belet van alle leden van het partijbestuur wordt GroenLinks tijdelijk bestuurd door een persoon die daartoe door de toezichtraad steeds moet zijn aangewezen. Onder belet wordt in deze statuten in ieder geval verstaan de omstandigheid dat:*

- a. het lid van het partijbestuur gedurende een periode van meer dan zeven dagen onbereikbaar is door ziekte of andere oorzaken; of
- b. het lid van het partijbestuur is geschorst.

Huidig lid 5 wordt hierna lid 7.

TOELICHTING: Lid 4 en (huidig) 5: We stellen een aanscherping van lid 4 voor om (de schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen en een verduidelijking in de formulering van lid 5. Toevoegen nieuw lid 5 en 6: De Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR) voorziet in maatregelen om de kwaliteit van bestuur en toezicht bij verenigingen en stichtingen te verbeteren. Deze wet schrijft o.a. voor dat wanneer bestuurders en commissarissen van een vereniging een tegenstrijdig belang hebben, zij niet mogen deelnemen aan besluitvorming. En de statuten moeten een regeling bevatten voor ontsteltenis (bv. overlijden of ontslag) en belet (bv. ziekte) van bestuurders en commissarissen. Vanaf 1 juli 2021 moeten de statuten van een bestaande vereniging of stichting bij de eerstvolgende statutenwijziging worden aangepast. Dit is een van de voorstellen waarmee we (nadrukkelijker) kunnen voldoen aan de WBTR.

TOEZICHTRAAD

ARTIKEL 19 LID 7

1. GroenLinks kent een toezichtraad, die tot taak heeft toezicht te houden op de werkzaamheden van het partijbestuur en het partijbestuur met raad terzijde te staan. Het toezicht is erop gericht dat het partijbestuur:
 - haar wettelijke verplichtingen en financiële verantwoordelijkheden in acht neemt;
 - de statuten, reglementen en congresbesluiten naleeft;
 - GroenLinks deugdelijk bestuurt.
2. Het partijbestuur verschaft de toezichtraad tijdig alle gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van diens taak.
3. De taken van de toezichtraad worden nader geregeld in het huishoudelijk reglement.
4. De toezichtraad legt verantwoording af aan het congres.
5. Een lid van de toezichtraad mag geen familie zijn van een ander lid van de toezichtraad. Onder familie wordt in dit verband verstaan: bloed- en aanverwanten tot en met de vierde graad, waarbij samenwoning wordt gezien als een huwelijk.
6. De leden van de toezichtraad ontvangen voor hun werkzaamheden als lid geen andere beloning dan een vergoeding voor gemaakte onkosten en een

niet-bovenmatig vacatiegeld. Deze vergoedingen worden in de jaarrekening zichtbaar gemaakt en nader toegelicht.

7. Een lid van de toezichtraad, dat onherroepelijk is veroordeeld voor het plegen van een misdrijf of van wie blijkt dat hij korter dan vier jaar geleden onherroepelijk veroordeeld is voor het plegen van een misdrijf, treedt onmiddellijk af.

11 *Wijzigingsvoorstel: Schrappen: (huidig) Lid 7.*

TOELICHTING: (huidig) lid 7: We stellen voor dit artikel te schrappen. Majesteitsschennis is bijvoorbeeld ook een misdrijf. De kandidatencommissie en - na installatie - het partijbestuur kunnen in voorkomende gevallen, met behulp van de integriteitstoets en de gedragscode, de afweging maken of er voldoende grond is om geen lid (meer) te kunnen zijn van de toezichtraad van GroenLinks. Het beoogde doel van dit artikel wordt dus ondervangen met een goede naleving van de integriteitsverklaring- en protocol en de gedragscode. Bovendien kan het partijbestuur een lid royeren wanneer deze GroenLinks onredelijk benadeelt. Dat kan in het geval van het plegen van een misdrijf door een lid van onze toezichtraad al snel aan de orde zijn.

12 *Wijzigingsvoorstel:*

Toevoegen bij lid 1 na de opsomming:

'Bij de vervulling van hun taak richten de leden van de toezichtraad zich naar het belang van GroenLinks en de met haar verbonden organisaties.'

Toevoegen:

7. Een lid van de toezichtraad neemt niet deel aan de beraadslagingen en besluitvorming indien het betreffende lid daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van GroenLinks en de met haar verbonden organisaties. Wanneer de toezichtraad hierdoor geen besluit kan nemen, wordt het besluit genomen door het congres.

8. In het geval van ontsteltenis of belet van één of meer leden van de toezichtraad zijn de overblijvende leden van de toezichtraad (of is het enig overblijvend lid van de toezichtraad) met het toezicht belast. In het geval van ontsteltenis of belet van alle leden van de toezichtraad wordt het toezicht tijdelijk uitgeoefend door een persoon die daartoe door het congres steeds moet zijn aangewezen. Onder belet wordt in deze statuten in ieder geval verstaan de omstandigheid dat:

- a. het lid van de toezichtraad gedurende een periode van meer dan zeven dagen onbereikbaar is door ziekte of andere oorzaken; of*
- b. het lid van de toezichtraad is geschorst.*

TOELICHTING: Lid 1 en (nieuw) lid 7 en 8: De Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR) voorziet in maatregelen om de kwaliteit van bestuur en toezicht bij verenigingen en stichtingen te verbeteren. Deze wet schrijft o.a. voor dat wanneer bestuurders en commissarissen van een vereniging een tegenstrijdig belang hebben, zij niet mogen deelnemen aan besluitvorming (nieuw lid 7). En de statuten moeten een regeling bevatten voor ontsteltenis (bv. overlijden of ontslag) en belet (bv. ziekte) van bestuurders en commissarissen*. Vanaf 1 juli 2021 moeten de statuten van een bestaande vereniging of stichting bij de eerstvolgende statutenwijziging worden aangepast. Dit is een van de voorstellen waarmee we (nadrukkelijker) kunnen voldoen aan de WBTR.

*in het geval van GroenLinks vallen toezichtraadsleden onder 'commissarissen'.

TAKEN EN SAMENSTELLING VAN AFDELINGEN

ARTIKEL 23 LID 4

4. In het afdelingsreglement kan worden bepaald dat de leden alleen mogen stemmen voor de kandidatenlijst van hun eigen (deel)gemeente.

13 *Wijzigingsvoorstel: 'In het afdelingsreglement kan worden bepaald dat' vervangen voor: 'De algemene ledenvergadering van een afdeling kan bepalen dat'*

TOELICHTING: Dergelijke besluiten kunnen met een regulier ledenbesluit (een besluit van de ALV) worden genomen. We moedigen het opstellen en naleven van afdelingsreglementen niet aan, omdat dit in de praktijk vaak voor verwarring zorgt. In de statuten en het HR zijn de belangrijkste zaken voor afdelingen geregeld. De statuten en het HR gaan altijd voor boven een afdelingsreglement en overige besluiten kunnen met een regulier ledenbesluit tijdens een ALV worden genomen. Dat maakt afdelingsreglementen in principe overbodig. In 2018 zijn al reglementswijzigingen aangenomen die het gebruik van het afdelingsreglement afbouwen, dit is een verdere doorvoering van die lijn.

DE LEDENVERGADERING

ARTIKEL 24 LID 5

5. De ledenvergadering neemt besluiten bij gewone meerderheid van stemmen; een eventueel afdelingsreglement wordt vastgesteld, gewijzigd en ingetrokken met twee-derde meerderheid.

14 *Wijzigingsvoorstel: schrappen: 'een eventueel afdelingsreglement wordt vastgesteld, gewijzigd en ingetrokken met twee-derde meerderheid.'*

TOELICHTING: We moedigen het opstellen en naleven van afdelingsreglementen niet

aan, omdat dit in de praktijk vaak voor verwarring zorgt. In de statuten en het HR zijn de belangrijkste zaken voor afdelingen geregeld. De statuten en het HR gaan altijd voor boven een afdelingsreglement en overige besluiten kunnen met een regulier ledenbesluit tijdens een ALV worden genomen. Dat maakt afdelingsreglementen in principe overbodig. In 2018 zijn al reglementswijzigingen aangenomen die het gebruik van het afdelingsreglement afbouwen, dit is een verdere doorvoering van die lijn.

STEMMINGEN SAMENGESTELDE AFDELINGEN

NIEUW LID TOEVOEGEN AAN ARTIKEL 24

15 *Wijzigingsvoorstel: nieuw lid toevoegen aan artikel 24:*

9. Bij stemmingen in een lokale afdeling over zaken die een specifieke gemeente betreffen, zijn alleen leden stemgerechtigd die volgens de ledenadministratie woonachtig zijn in de betreffende gemeente. Dit geldt voor stemmingen over deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen, de kandidatenlijst, het verkiezingsprogramma en deelname aan het college van B&W.

TOELICHTING: De statuten houden geen rekening met stemmingen in lokale afdelingen die bestaan uit meerdere gemeenten. Bij veel stemmingen, zoals verkiezing van bestuursleden of financiële besluitvorming, is dit geen probleem. Voor besluitvorming met betrekking tot deelname aan de verkiezingen wel. Het is niet wenselijk dat leden die niet woonachtig zijn in een bepaalde gemeente, wel stemmen over deze zaken. Dit amendement heeft als doel hierover duidelijkheid te scheppen voor leden en afdelingsbesturen. Ingediend door de samengestelde afdeling GroenLinks regio Eindhoven.

Indiener: Max Tollenaar c.s.

REACTIE PARTIJBESTUUR:

Het partijbestuur kan zich voorstellen dat het voor samengestelde afdelingen handig kan zijn deze regel te hebben en geen discussie te laten ontstaan over wie in de afdeling waarover meebeslist. Tegelijkertijd ziet het partijbestuur dat iets grotere afdelingen er juist voordeel bij hebben dat zij besluiten kunnen voorleggen aan een grotere groep leden en op die manier macht en tegenmacht in de afdeling kunnen organiseren. Daarnaast zijn onze reglementen opgesteld vanuit georganiseerd vertrouwen en zo eenvoudig, simpel en helder mogelijk. Het partijbestuur vraagt zich af of de voorgestelde wijziging binnen deze uitgangspunten past. Op dit moment kunnen samengestelde afdelingen er immers via de ALV voor kiezen om bepaalde besluiten te laten nemen door leden die in een specifieke gemeente woonachtig zijn. Tegelijkertijd bestaat de vrijheid om van deze mogelijkheid geen gebruik te maken en besluiten met de gehele afdeling te nemen. Gezien beide opties op dit moment mogelijk zijn, ziet het partijbestuur geen duidelijke noodzaak de reglementen op dit punt aan te passen, maar heeft er ook geen grote bezwaren tegen wanneer het congres deze behoefte wel heeft.

WIJZIGINGEN HUISHOUELIJK REGLEMENT

VOORBEREIDING VAN EEN CONGRES DAT DOOR HET PARTIJBESTUUR WORDT BIJEENGEROEPEN

ARTIKEL 1 LID 6

[...]

6. Leden die zich 4 weken voor het congres hebben aangemeld hebben stemrecht.

- 1** *Wijzigingsvoorstel: hele lid schrappen.*

TOELICHTING: We stellen voor om alle leden die conform artikel 3 lid 5 van de statuten actief stemrecht hebben automatisch stemrecht te geven op het congres door die leden een unieke stemcode te versturen. We hebben tijdens de afgelopen (online) congressen gemerkt dat we dit op een goede en veilige manier kunnen organiseren en dat aanmelding vooraf niet meer nodig is. We hopen op deze manier meer leden de kans te geven om te kunnen stemmen tijdens het congres en de toegankelijkheid van congressen nog verder te verhogen.

EXTRA CONGRES

ARTIKEL 2 LID 2

In dringende gevallen kan het partijbestuur een congres bijeenroepen op een termijn van minder dan 10 weken. In dat geval stelt het partijbestuur, na raadpleging van het congrespresidium en met instemming van de toezichtraad, een verkort tijdschema vast, dat zo spoedig mogelijk aan de leden wordt bekendgemaakt.

- 2** *Wijzigingsvoorstel: toevoegen:*
- 2. Als regeringsdeelname aan de orde is roept het partijbestuur een extra congres bijeen. Tijdens dit congres wordt leden gevraagd in te stemmen met regeringsdeelname van GroenLinks. Het partijbestuur stelt conform lid 1 van dit artikel, na raadpleging van het congrespresidium en met instemming van toezichtraad, een verkort tijdschema vast.*

TOELICHTING: Op 12 juni 2020 heeft het partijbestuur de motie ‘Draagvlak voor regeringsdeelname’ omarmd. Net als de indieners vinden wij dat als regeringsdeelname aan de orde is het congres moet worden geraadpleegd. Formaties verlopen vaak onvoorspelbaar, zoals we tijdens de huidige formatie goed hebben kunnen zien, en gaan soms opeens heel snel. Daarom stellen we voor om bij de organisatie van een formatiecongres gebruik te maken van de ruimte die artikel 2 lid 1 biedt voor het hanteren van een verkort tijdschema.

WIJZE VAN STEMMEN

ARTIKEL 6 LID 1

1. Op het congres wordt bij stemming over personen schriftelijk of elektronisch gestemd, tenzij dit huishoudelijk reglement besluitvorming bij acclamatie mogelijk maakt.
2. Bij stemming over zaken kan ook worden gestemd met behulp van een stemkaart.

3 *Wijzigingsvoorstel: ‘Op het congres’ vervangen door ‘Tijdens het congres’.*

TOELICHTING: ‘Op het congres’ verwijst naar fysieke aanwezigheid bij het congres, ‘tijdens het congres’ biedt ruimte voor stemmen op afstand, zoals mogelijk wordt gemaakt met de wijzigingsvoorstellen voor artikel 6 en 10 van de statuten.

LIJSTTREKKERSREFERENDUM

ARTIKEL 12 LID 4 EN 5

1. De lijsttrekker voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer en het Europees Parlement wordt gekozen bij referendum. Dit referendum gaat aan het vaststellen van de kandidatenlijst vooraf.
2. Ieder lid kan worden voorgedragen bij de externe kandidatencommissie door tenminste 150 leden.
3. De commissie beoordeelt de kandidaten aan de hand van het integriteitsprotocol. Is zij van oordeel dat problemen rond de integriteit van een kandidaat een ernstig risico vormen, dan laat zij die kandidaat niet toe tot het referendum. De kandidaat kan dat oordeel ter toetsing voorleggen aan de commissie voor geschil en beroep. De commissie voor geschil en beroep kan bepalen dat de kandidaat wordt toegelaten. Voor de kandidaten bekend worden gemaakt krijgen zij de gelegenheid zich terug te trekken.

4 *Wijzigingsvoorstel: toevoegen:*

4. *De commissie beoordeelt alle kandidaten die tot de stemming zijn toegelaten op hun geschiktheid. Daartoe bevraagt zij de kandidaten zo nodig op hun kennis en vaardigheden, trekt zij zo nodig opgegeven referenties na en wint zij informatie in over de kandidaten. Daarna stelt de commissie een advies op over de kandidaten. De commissie stelt elke kandidaat vertrouwelijk op de hoogte van het advies. Kandidaten krijgen de gelegenheid zich terug te trekken.*
5. *De commissie maakt de kandidaten en de adviezen bekend.*

TOELICHTING: Met dit voorstel gaan kandidatencommissies ook lijsttrekkerskandidaten op geschiktheid beoordelen. De kandidatencommissie neemt, meer dan een gemiddeld lid, kennis van de (verschillende) kandidaten. Zij verdiepen zich in kandidaten en gaan met hen in gesprek. In een advies aan de leden kunnen zij niet alleen een oordeel geven over de geschiktheid van de kandidaat, maar ook over eventuele verschillen tussen kandidaten, zodat de leden een meer geïnformeerde keuze kunnen maken. Op dit moment verwachten we van kandidatencommissies dat zij over alle kandidaten op de lijst een advies uitbrengen, behalve over de lijsttrekker. Graag benadrukken we dat de mogelijkheid blijft bestaan om een kandidatuur te handhaven, wanneer de kandidaat volgens lid 2 van dit artikel tot de stemming is toegelaten. Kortom: het is niet zo dat een kandidatencommissie op basis van een oordeel van ongeschiktheid een kandidaat kan uitsluiten van deelname aan een lijsttrekkersreferendum. Wat we hiermee wel regelen is dat leden kennis kunnen nemen van het oordeel van de kandidatencommissie over de geschiktheid van kandidaten voor het lijsttrekkerschap.

INTERN DEBAT

ARTIKEL 16

1. Het partijbestuur stelt conform artikel 12 van de statuten de regeling partijbrede discussies vast.
2. De regeling waarborgt een effectieve betrokkenheid van leden en andere geïnteresseerden bij meningsvorming over voor de partij relevante onderwerpen van discussie.
3. De regeling omvat vereisten ten aanzien van:
 - de vormgeving van het proces van meningsvorming,
 - de wijze waarop leden en andere geïnteresseerden inbreng kunnen leveren,
 - de wijze waarop de voor het onderwerp relevante fracties in de Eerste of Tweede Kamer of het Europees Parlement in de meningsvorming worden betrokken,
 - de informatie die vooraf en tijdens het proces wordt verstrekt,
 - de wijzwaarop resultaten van de meningsvorming worden gepresenteerd,
 - de wijze waarop de leden zeggenschap hebben bij het vaststellen van de uitkomsten van de meningsvorming

5 *Wijzigingsvoorstel: vervangen:*

Artikel 16. Politieke meningsvorming en debat

1. *Het partijbestuur stelt een regeling 'politieke meningsvorming en debat' vast.*
2. *De regeling beschrijft de vereisten aan de vormgeving van de politieke meningsvorming en debat die het partijbestuur organiseert. Dat betreft:*
 - *de wijze waarop leden en andere geïnteresseerden inbreng kunnen leveren,*

- de wijze waarop de voor het onderwerp relevante fracties in de Eerste of Tweede Kamer of het Europees Parlement in de meningsvorming worden betrokken,
- de informatie die vooraf en tijdens het proces wordt verstrekt,
- de wijze waarop resultaten van de meningsvorming en het debat worden gepresenteerd,
- de wijze waarop de leden zeggenschap hebben bij het vaststellen van de uitkomsten van de meningsvorming en het debat.

TOELICHTING: Het herschreven artikel gebruikt dezelfde termen als artikel 13 van de statuten en is een versimpeling van het huidige artikel. We schrappen de verwijzing naar artikel 12 van de statuten, omdat we ook hebben voorgesteld dat artikel zelf te schrappen. Daarnaast is (huidig) lid 2 geschrapt, omdat een regeling op zichzelf de ‘effectieve betrokkenheid’ niet kan waarborgen en het lid dus niet wezenlijk iets toevoegt.

PARTIJORGANEN OP LANDELIJK NIVEAU

ARTIKEL 19 (NIEUW) LID 5

1. De hier genoemde organen hebben de volgende grootte:
 - toezichtraad: 5-7 leden
 - commissie voor geschil en beroep: 5-9 leden
 - referendumcommissie: 3 leden
 - congrespresidium: 5-9 leden
 - interne kandidatencommissie: 5-7 leden
2. Bij het kiezen van leden voor deze organen stemt het congres met toepassing van artikel 6 lid 1. Zijn er evenveel kandidaten als vacatures, dan kan ook worden gestemd met behulp van een stemkaart.
3. De leden van deze organen worden voor drie jaar gekozen. De leden van de toezichtraad worden gekozen volgens een rooster van aftreden. De voorzitter van de toezichtraad wordt in functie gekozen.
4. Het partijbestuur benoemt uit zijn midden één persoon, die als adviserend lid aan het congrespresidium wordt toegevoegd.

- 6** *Wijzigingsvoorstel: Toevoegen nieuw lid 5:*
‘Alle landelijke organen leggen hun werkwijze vast op een voor leden toegankelijke wijze en zij leggen verantwoording af aan het congres, tenzij anders bepaald in de statuten of het huishoudelijk reglement.’

TOELICHTING: In de praktijk leggen de meeste landelijke organen hun werkwijze al vast. Vaak worden die ook op een voor leden toegankelijk wijze gepubliceerd en/of zijn ze door leden opvraagbaar. De toezichtraad maakt bijvoorbeeld gebruik van een toezichtkader.

De commissie voor geschil en beroep en de referendumcommissie werken volgens protocollen. De kandidatencommissie houdt zich aan de aan hen verstrekte opdracht. Ook leggen deze organen op enige wijze verantwoording af aan het congres, via de congreskrant of via een live verantwoordingssessie. Deze toevoeging legt deze praktijk reglementair vast.

SAMENSTELLING EN VERKIEZING VAN HET PARTIJBESTUUR

ARTIKEL 21 LID 3 EN 4

3. Als bij een stemming geen van de kandidaten een absolute meerderheid van de stemmen haalt, vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen. Indien beide kandidaten elk 50% van de stemmen halen, beslist het lot. Als het aantal stemmen dat wordt uitgebracht tegen beide kandidaten meer dan 50% is, zijn zij afgewezen en blijft de vacature onvervuld.
4. Is voor een functie maar één kandidaat gesteld, dan wordt die benoemd bij acclamatie. Als echter één lid om stemming vraagt, wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. De kandidaat is gekozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan het aantal stemmen tegen.

7 Wijzigingsvoorstel:

Lid 3: 'Als het aantal stemmen dat wordt uitgebracht tegen beide kandidaten meer dan 50% is, zijn zij afgewezen en blijft de vacature onvervuld.' vervangen door: *'Als het aantal stemmen dat wordt uitgebracht op geen der kandidaten meer dan 50% is, zijn de kandidaten afgewezen en blijft de vacature onvervuld.'*

Lid 4: 'De kandidaat is gekozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan het aantal stemmen tegen.' vervangen door: *'De kandidaat is gekozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan 50%.'*

TOELICHTING: In de praktijk bestaat de optie om 'tegen' een kandidaat te stemmen niet, maar kunnen leden stemmen op 'geen der kandidaten'. Deze wijziging zorgt ervoor dat de reglementen en de praktijk, ook wat betreft terminologie, bij elkaar aansluiten.

VERKIEZING VAN DE TOEZICHTRAAD

(NIEUW) ARTIKEL 24

8 Wijzigingsvoorstel: toevoegen:

1. Bij het kiezen van de leden van de toezichtraad stemt het congres met toepassing van artikel 21 lid 2 t/m 5.

2. *Ieder lid kan zich, met inachtneming van artikel 3 van de statuten, kandidaat stellen voor de toezichtraad. De interne kandidatencommissie beoordeelt de kandidaten met toepassing van artikel 22 lid 2 t/m 5 en artikel 22 lid 7.*

TOELICHTING: In artikel 19 t/m 21 is op dit moment niet opgenomen hoe de leden van de toezichtraad worden verkozen. Het voorstel is om delen van artikel 21 en 22 (samenstelling en verkiezing partijbestuur) toe te passen op de verkiezing van toezichtraadsleden. Deze wijziging legt bestaande praktijk reglementair vast.

Let op: voor de volgende artikelen hieronder wordt de oude / huidige nummering gebruikt.

POLITIEK REFERENDUM

ARTIKEL 28 LID 4

4. Het voorstel is aangenomen als een meerderheid van de stemmen vóór het voorstel is en die meerderheid tenminste 10% van de leden vertegenwoordigt. Het besluit heeft dan dezelfde status als een besluit van de ledenvergadering. In alle andere gevallen is het voorstel verworpen; als de tegenstemmers tenminste 10% van de leden vertegenwoordigen, heeft de verwerping dezelfde status als een besluit van de ledenvergadering.

- 9 *Wijzigingsvoorstel: ‘; als de tegenstemmers (...)’ vervangen door ‘. Als de tegenstemmers (...)’*

TOELICHTING: We stellen ter verduidelijking voor hier twee zinnen van te maken.

PROVINCIALE AFDELING

ARTIKEL 31 LID 2

1. Het bestuur van een provinciale afdeling heeft als bijzondere taken:
 - het stimuleren van deelname aan verkiezingen van afdelingen binnen de provincie;
 - het stimuleren van samenwerking tussen afdelingen;
 - het zo nodig op verzoek ondersteunen van afdelingen;
 - het bemiddelen bij geschillen binnen een afdeling of tussen afdelingen.
2. Voldoet een afdeling niet aan haar taak, dan kan het provinciaal bestuur het bestuur van die afdeling tijdelijk overnemen. Is de taakverwaarlozing structureel, dan kan het provinciaal bestuur, na overleg met de betrokken leden, besluiten de afdeling op te heffen.

- 10** *Wijzigingsvoorstel:*
'besluiten de afdeling op te heffen.' Vervangen door *'besluiten de afdelingsgrenzen aan te passen en de leden elders onder te brengen, of de afdeling op te heffen.'*

TOELICHTING: In de praktijk probeert het bestuur van een provincie wanneer een afdeling wordt opgeheven, de leden van die afdeling eerst bij een andere afdeling onder te brengen. De nieuwe formulering sluit dus meer aan bij de praktijk.

AFDELINGSREGLEMENT

ARTIKEL 32

1. De ledenvergadering van een afdeling kan een afdelingsreglement vaststellen en wijzigen. Het reglement mag niet in strijd zijn met de statuten of het huishoudelijk reglement.
2. Tenminste vier weken vóór de ledenvergadering wordt door het afdelingsbestuur of door degenen die de ledenvergadering bijeenroepen, aan de leden van de afdeling meegedeeld dat een voorstel tot vaststelling of wijziging van het afdelingsreglement zal worden behandeld. De tekst van het voorstel wordt opgenomen in de stukken voor de ledenvergadering.
3. Het voorstel kan alleen worden aangenomen met twee derde van de uitgebrachte van de stemmen.

- 11** *Wijzigingsvoorstel: hele artikel schrappen.*

TOELICHTING: We moedigen het opstellen en naleven van afdelingsreglementen niet aan, omdat dit in de praktijk vaak voor verwarring zorgt. In de statuten en het HR zijn de belangrijkste zaken voor afdelingen geregeld. De statuten en het HR gaan altijd voor boven een afdelingsreglement en overige besluiten kunnen met een regulier ledenbesluit tijdens een ALV worden genomen. Dat maakt afdelingsreglementen in principe overbodig. In 2018 zijn al reglementswijzigingen aangenomen die het gebruik van het afdelingsreglement afbouwen, dit is een verdere doorvoering van die lijn. Als gevolg van deze wijziging doen we ook een voorstel om de formulering m.b.t. referenda voor afdelingen (artikel 34 en 37) aan te passen.

DEELNAME AAN VERKIEZINGEN EN VERKIEZINGSPLAN

ARTIKEL 33 LID 2

1. De ledenvergadering beslist over het deelnemen aan verkiezingen voor een vertegenwoordigend orgaan.

2. Het afdelingsbestuur stelt het verkiezingsplan vast. Dit bevat in elk geval de termijn waarbinnen leden zich kandidaat kunnen stellen en de termijn waarbinnen de kandidatenlijst wordt gepresenteerd.
3. Het afdelingsbestuur beslist over de lengte van de lijst en benoemt de leden van de programmacommissie en een commissie die voor deze verkiezingen belast wordt met de selectie van kandidaten (externe kandidatencommissie).

12 *Wijzigingsvoorstel: toevoegen aan lid 2:
Voor deelname als samenvoeging van aanduidingen en/of onder een andere naam dan 'GroenLinks' is toestemming vereist van het partijbestuur.*

TOELICHTING: Het is wettelijk zo geregeld dat afdelingen (middels een formulier) bij de Kiesraad moeten aantonen dat zij toestemming hebben voor het gebruik van de naam GroenLinks. In de praktijk vragen afdelingen al toestemming aan het partijbestuur als zij gebruik willen maken van een samenvoeging van aanduidingen en/of onder een andere naam dan 'GroenLinks' willen meedoen aan de verkiezingen. We stellen deze wijziging voor ter verduidelijking. We ontmoedigen samenvoegingen van aanduidingen (combinatielijsten van meerdere) en meedoen aan de verkiezingen onder een andere naam dan 'GroenLinks'. Dit staat het partijbestuur slechts bij wijze van uitzondering toe.

HET LIJSTTREKKERSREFERENDUM

ARTIKEL 34 LID 1 EN (NIEUW) LID 3 EN 4

Als het afdelingsreglement bepaalt dat de lijsttrekker bij referendum wordt gekozen, of als de ledenvergadering, op voordracht van het afdelingsbestuur, hiertoe besluit, gelden de volgende regels:

1. Het afdelingsbestuur is verantwoordelijk voor vaststelling en bekendmaking van het tijdschema, het verloop van de stemming en de vaststelling van de uitslag.
2. De externe kandidatencommissie beoordeelt uitsluitend aan de hand van het integriteitsprotocol of de kandidaten kunnen worden toegelaten tot het lijsttrekkersreferendum. Is zij van oordeel dat problemen rond de integriteit van een kandidaat een ernstig risico vormen, dan laat zij die kandidaat niet toe tot het referendum. De kandidaat kan dat oordeel ter toetsing voorleggen aan de commissie voor geschil en beroep. De commissie voor geschil en beroep kan bepalen dat de kandidaat wordt toegelaten. Voor de kandidaten bekend worden gemaakt krijgen zij de gelegenheid zich terug te trekken.

[...]

13 *Wijzigingsvoorstel:*

Inleiding vervangen door: 'Als de ledenvergadering, op voordracht van het afdelingsbestuur, bepaalt dat de lijsttrekker bij referendum wordt gekozen, gelden de volgende regels:'

Toevoegen als nieuw lid 3: De commissie beoordeelt alle kandidaten die tot de stemming zijn toegelaten op hun geschiktheid. Daartoe be vraagt zij de kandidaten zo nodig op hun kennis en vaardigheden, trekt zij zo nodig opgegeven referenties na en wint zij informatie in over de kandidaten. Daarna stelt de commissie een advies op over de kandidaten. De commissie stelt elke kandidaat betrouwbaar op de hoogte van het advies. Zij krijgen de gelegenheid zich terug te trekken.

4. De commissie maakt de kandidaten en adviezen bekend.

TOELICHTING: Inleiding: We moedigen het opstellen en naleven van afdelingsreglementen niet aan, omdat dit in de praktijk vaak voor verwarring zorgt. In de statuten en het HR zijn de belangrijkste zaken voor afdelingen geregeld. De statuten en het HR gaan altijd voor boven een afdelingsreglement en overige besluiten kunnen met een regulier ledenbesluit tijdens een ALV worden genomen. Dat maakt afdelingsreglementen in principe overbodig. In 2018 zijn al reglementswijzigingen aangenomen die het gebruik van het afdelingsreglement afbouwen, dit is een verdere doorvoering van die lijn.

Lid 3: Met dit voorstel gaan kandidatencommissies ook lijsttrekkerskandidaten op geschiktheid beoordelen. De kandidatencommissie neemt, meer dan een gemiddeld lid, kennis van de (verschillende) kandidaten. Zij verdiepen zich in kandidaten en gaan met hen in gesprek. In een advies aan de leden kunnen zij niet alleen een oordeel geven over de geschiktheid van de kandidaat, maar ook over eventuele verschillen tussen kandidaten, zodat de leden een meer geïnformeerde keuze kunnen maken. Op dit moment verwachten we van kandidatencommissies dat zij over alle kandidaten op de lijst een advies uitbrengen, behalve over de lijsttrekker. Graag benadrukken we dat de mogelijkheid blijft bestaan om een kandidatuur te handhaven, wanneer de kandidaat volgens lid 2 van dit artikel tot de stemming is toegelaten. Kortom: het is niet zo dat een kandidatencommissie op basis van een oordeel van ongeschiktheid een kandidaat kan uitsluiten van deelname aan een lijsttrekkersreferendum. Wat we hiermee wel regelen is dat leden kennis kunnen nemen van het oordeel van de kandidatencommissie over de geschiktheid van kandidaten voor het lijsttrekkerschap.

VASTSTELLING VAN DE KANDIDATENLIJST BIJ REFERENDUM

ARTIKEL 37 LID 1

Als het afdelingsreglement bepaalt dat de kandidatenlijst wordt vastgesteld bij referendum, of als de ledenvergadering, op voordracht van het afdelingsbestuur, hiertoe besluit, gelden de volgende regels:

- 14** *Wijzigingsvoorstel: inleiding vervangen door:*
‘Als de ledenvergadering, op voordracht van het afdelingsbestuur, bepaalt dat de kandidatenlijst bij referendum wordt vastgesteld, gelden de volgende regels:’

TOELICHTING: We moedigen het opstellen en naleven van afdelingsreglementen niet aan, omdat dit in de praktijk vaak voor verwarring zorgt. In de statuten en het HR zijn de belangrijkste zaken voor afdelingen geregeld. De statuten en het HR gaan altijd voor boven een afdelingsreglement en overige besluiten kunnen met een regulier ledenbesluit tijdens een ALV worden genomen. Dat maakt afdelingsreglementen in principe overbodig. In 2018 zijn al reglementswijzigingen aangenomen die het gebruik van het afdelingsreglement afbouwen, dit is een verdere doorvoering van die lijn.

WIJZE VAN VERKIEZEN VAN HET AFDELINGSBESTUUR

ARTIKEL 41 LID 1 EN 5

1. Kandidaten kunnen worden voorgedragen door het afdelingsbestuur, of door een daartoe ingestelde commissie.

(...)

5. Is voor een functie maar één kandidaat gesteld, dan is die kandidaat alleen gekozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan het aantal stemmen tegen.

- 15** *Wijzigingsvoorstel:*
Lid 1: vervangen door: ‘Het afdelingsbestuur of een daartoe ingestelde commissie dragen kandidaten voor aan de algemene ledenvergadering.’

Lid 5: ‘is die kandidaat alleen gekozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan het aantal stemmen tegen’ vervangen door: ‘is die kandidaat gekozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan 50%’.

TOELICHTING: Lid 1: Het woord ‘kunnen’ heeft in verschillende afdelingen veel discussie opgeleverd. We stellen voor om vast te leggen dat ofwel het afdelingsbestuur ofwel de kandidatencommissie kandidaten voordraagt aan de ALV.

Lid 5: in de praktijk bestaat de optie om ‘tegen’ een kandidaat te stemmen niet, maar kunnen leden stemmen op ‘geen der kandidaten’. Deze wijziging zorgt ervoor dat de reglementen en de praktijk, ook wat betreft terminologie, bij elkaar aansluiten.

VERANTWOORDINGEN

Op het meest recente GroenLinks congres (d.d. 31 januari 2021) zijn de verantwoordingen over 2019 vastgesteld. Aankomend congres leggen we de leden in een keer de verantwoordingen over 2020 en 2021 voor.

VERANTWOORDING

TWEEDE KAMERFRACHTIE

2020

Het jaar 2020 gaat de geschiedenis in als het eerste coronajaar in Nederland. Veel mensen zullen dit jaar en de gebeurtenissen niet snel vergeten. Corona heeft uiteraard ook veel invloed gehad op het werk van de Tweede Kamer. Nadat in maart het virus in Nederland zich op grote schaal verspreidde kwam het (fysieke) parlementaire werk enige tijd grotendeels stil te liggen. In het begin van de pandemie sprak de Kamer vrijwel alleen over de ontwikkelingen rondom het coronavirus. Na enige tijd - toen er meer zicht was op het verloop van het virus - kwam het overige parlementaire werk langzaam weer op gang. Gelukkig maar, want alhoewel corona natuurlijk veel impact op ons allemaal heeft gehad en nog steeds heeft, zijn er ook veel andere belangrijke onderwerpen die in 2020 de aandacht van de politiek in het algemeen en de Tweede Kamer in het bijzonder nodig hadden.

In 2020 was er een wisseling in de fractie.

ISABELLE DIKS vertrok in april naar Groningen om aldaar wethouder te worden. **TOM VAN DEN NIEUWENHUIJZEN** volgde haar op als Kamerlid.

In de Kamer heeft onze fractie zich uiteraard ook veel met de coronapandemie bezig gehouden. We hebben ons ingezet om de gevolgen van de pandemie voor de samenleving zoveel mogelijk te beperken en daarnaast hebben we het beleid van de regering gecontroleerd. Zo hebben we ons ingezet om (samen met andere fracties) de sociaaleconomische gevolgen van de maatregelen voor mensen zo beperkt mogelijk te houden. Dit heeft onder andere geleid tot het beleid dat tijdelijke huurcontracten voor huurders automatisch werden verlengd, huisuitzettingen werden gestopt en dat er permanente opvang is gekomen voor mensen die dakloos zijn. **JESSE KLAVER** en **SUZANNE KRÖGER** hebben samen een initiatiefnota geschreven voor een tijdelijke testsamenleving zodat sectoren sneller weer konden worden geopend. **KATHALIJNE BUITENWEG** heeft toen de coronawet naar de Kamer kwam met een wetswijziging ervoor gezorgd dat de democratische controle van het parlement op de maatregelen substantieel werd verbeterd. Om de druk op de spoedeisende zorg te

verlagen diende GroenLinks samen met de PvdD een voorstel in voor een (tijdelijk) vuurwerkverbod. Het kabinet nam dit voorstel over. Ook hebben we ons – samen met andere fracties in de Kamer - hard gemaakt voor een hoger salaris voor zorgpersoneel, voor betere economische steunpakketten met daarbij ook meer aandacht en steun voor ZZP'ers, de culturele sector en het openbaar vervoer en voor meer psychologische steunpakketten.

2020 was ook het jaar waarin *Black Lives Matter* na de verschrikkelijke dood van George Floyd ook Nederland wakker schudde over de omvang van institutioneel racisme in ons land. Op 1 juni was er een groot protest op de Dam in Amsterdam en vlak voor de zomer organiseerde GroenLinks samen met D66 een bijeenkomst in de Tweede Kamer met de BLM-beweging en debatteerde de Tweede Kamer over de aanpak van discriminatie en racisme. Tijdens dit debat deed **JESSE KLAVER** diverse voorstellen om discriminatie en racisme tegen te gaan op de arbeidsmarkt en woningmarkt en om iedere vorm van etnisch profileren te verbieden.

Samen met de ChristenUnie diende **KATHALIJNE BUITENWEG** een wet in tegen *hatecrimes*. Met deze wet wordt de maximale straf voor misdrijven met een discriminatoir oogmerk verhoogd.

Nog vlak voor de coronacrisis nam de Kamer voorstellen van **LISA WESTERVELD** en de SP aan om bijles beter toegankelijk te maken voor alle kinderen. Door deze voorstellen moeten scholen meer zelf bijles gaan aanbieden en komt er een reclameverbod voor commerciële bijlesinstituten binnen scholen.

In het voorjaar van 2020 diende **SUZANNE KRÖGER** een wetsvoorstel in om nachtvluchten

te verbieden. Met dit wetsvoorstel wordt de overlast die honderdduizenden mensen die rondom Schiphol wonen, beperkt.

De Tijdelijke commissie Digitale toekomst van de Tweede Kamer waarvan **KATHALIJNE BUITENWEG** voorzitter was, presenteerde in mei haar eindrapport met aanbevelingen over hoe de Tweede Kamer haar kennispositie op het gebied van digitalisering kan verbeteren.

LISA WESTERVELD zette zich in voor een betere jeugdzorg. Een voorstel van haar samen met de VVD om een plan van aanpak te maken om het aantal uithuisplaatsingen terug te dringen, kreeg steun van de gehele Tweede Kamer.

Helaas ging in 2020 ook de vluchtelingencrisis door. In de zomer deed **BRAM VAN OJK** daarom een voorstel om gemeenten de mogelijkheid te bieden om kwetsbare vluchtelingenkinderen, die onder erbarmelijke omstandigheden in Griekse vluchtelingenkampen leven, naar Nederland te halen. Vlak na de zomer kwam hij met een asielplan om het migratiebeleid fundamenteel te hervormen en menselijker te maken.

Op voorstel van **NIELS VAN DEN BERGE** en zijn PvdA-collega stemde de Tweede Kamer in met een gerichtere aanpak van stagediscriminatie in het MBO. Door de oprichting van de anti-discriminatiebrigade krijgen mbo-instellingen en leerwerkbedrijven ondersteuning bij de aanpak van discriminatie. Ook zette Niels van den Berge zich dit jaar in voor veel meer stageplekken in het MBO. Samen met de VVD presenteerde hij bij de opening van het MBO-jaar een actieplan.

NEVIN ÖZÜTOK kwam vlak na de zomer samen met de PvdA, SP en 50Plus met een wetsvoorstel om gelijke beloning tussen

mannen en vrouwen af te dwingen. Uit onderzoek blijkt dat ondanks dat vrouwen en mannen recht hebben op hetzelfde salaris voor hetzelfde werk, vrouwen gemiddeld 14 procent minder verdienen. Met deze wet worden werkgevers verplicht deze kloof te dichten.

CORINNE ELLEMEET presenteerde haar zorgplan om het zorgsysteem toekomstbestendig te maken zonder marktwerking. In dit plan is meer waardering voor zorgverleners en meer oog voor de belangen van patiënten het uitgangspunt. Dit betekent dus stoppen met het verder privatiseren van de zorg en het beperken van de macht van de grote farmaceutische industrie.

In het najaar is het door **BART SNELS** ingediende wetsvoorstel om grote bedrijven als Shell eerlijk hun winstbelasting te laten betalen door het kabinet overgenomen. Een goede stap waardoor multinationals minder eenvoudig mazen in de wet kunnen vinden om belasting te ontwijken. Bart Snels diende dit jaar ook een wetsvoorstel in om een einde te maken aan de dividendvlucht van multinationals door te verhuizen naar een land waar geen dividendbelasting is.

In november begon de parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag met haar werk; de commissie die er kwam na een motie van **BART SNELS**. Namens GroenLinks zat **TOM VAN DER LEE** in deze ondervragingscommissie.

Na lang aandringen van **TOM VAN DER LEE** kwam het kabinet in het najaar eindelijk met een regeling om ervoor te zorgen dat consumenten zonder hoge kosten te maken van het gas af kunnen. Hierdoor kunnen burgers die vooroplopen bij het van het gas af

gaan dit eenvoudiger doen en worden zij niet financieel belemmerd.

JESSE KLAVER presenteerde eind november onze Green New Deal voor Nederland. Met deze ambitieuze routekaart maakte we duidelijk hoe we komen tot een klimaatneutrale samenleving.

Eind november stemde de Tweede Kamer in met een amendement van **WIM-JAN RENKEMA** om 2 miljoen euro extra beschikbaar te stellen voor de strijd tegen armoede onder kinderen.

Samen met de PvdA, D66 en de ChristenUnie presenteerde **TOM VAN DEN NIEUWENHUIJZEN** eind 2020 een vijfpuntenplan om Oeigoerse dwangarbeid tegen te gaan.

De tekorten aan betaalbare woningen zijn de afgelopen jaren alleen maar toegenomen en de kabinetsplannen waren onvoldoende om de problemen op te lossen. Hierdoor konden we niet instemmen met de woonbegroting van het kabinet voor 2021. Samen met de PvdA hebben we onderhandelingen met het kabinet gevoerd om de plannen te verbeteren. Eén van de belangrijke punten die we binnen hebben gehaald was een amendement van **PAUL SMEULDERS** om een volkshuisvestingsfonds van 450 miljoen euro in te stellen om wijken en buurten leefbaarder en duurzamer te maken. Naast dit fonds kregen we ook voor elkaar dat er een rem kwam op de stijging van huurprijzen in de vrije sector en ging het voorstel om alleenstaanden minder toegang te verschaffen tot sociale huurwoningen van tafel.

Omdat het kabinet het stikstofprobleem onvoldoende aanpakt, diende GroenLinks een eigen wet in om de natuur beter te beschermen en daarmee te voldoen aan

de rechterlijke uitspraak. **LAURA BROMET** verdedigde deze wet in december 2020 in de Kamer. Helaas haalde deze wet geen meerderheid. De wet van het kabinet, die minder vergaand was, werd wel aangenomen, maar het is maar zeer de vraag of die wet voldoende is.

Vlak voor de jaarwisseling stemde een meerderheid van de Tweede Kamer op voorstel van **BRAM VAN OJIK** voor eerherstel voor de Surinaamse auteur en verzetsheld Anton de Kom. De Kom is met zijn strijd tegen onrecht en kolonialisme van grote betekenis voor de Nederlandse en Surinaamse samenleving. Eerherstel van het leed dat hem in Suriname door het toenmalige Nederlandse koloniale bestuur is aangedaan was een lang gekoesterde wens.

VERANTWOORDING

TWEEDE KAMERFRACTIE

2021

2021 was net als het voorgaande jaar een jaar waarin corona veel invloed had op de samenleving en zo ook op het werk in de Tweede Kamer. 2021 was daarnaast ook het jaar waarin het kabinet haar ontslag aanbod na het rapport van de parlementaire onderzoekingscommissie kinderopvangtoeslag. En in maart 2021 waren uiteraard de Tweede Kamerverkiezingen waarbij onze fractie helaas terugging van 14 naar 8 zetels. Dit betekende helaas ook het afscheid nemen van een aantal fijne collega's in de fractie: Kathalijne Buitenweg, Bram van Ojik, Paul Smeulders, Suzanne Kröger, Niels van den Berge, Nevin Özütok, Wim-Jan Renkema en Tom van den Nieuwenhuijzen. We verwelkomden Senna Maatoug en Kauthar Bouchallikht als nieuw verkozen Kamerleden. In oktober van 2021 besloot Bart Snels de Kamer te verlaten en hij werd opgevolgd door Suzanne Kröger die opnieuw Kamerlid werd.

De eerste maanden van 2021 staan voornamelijk in het teken van de verkiezingscampagne. In de Kamer gaat het reguliere werk van wetgeving en het controleren van de regering natuurlijk ook gewoon door. Verder heeft corona opnieuw veel invloed op het Kamerwerk. Tot aan de verkiezingen is **SUZANNE KRÖGER** woordvoerder en na de verkiezingen wordt **LISA WESTERVELD** de woordvoerder op dit thema. Onze fractie heeft het kabinetsbeleid in 2021 kritisch gecontroleerd en veel eigen voorstellen gedaan

om de pandemie beter te bestrijden, de zorg toegankelijk te houden, zorgverleners beter te belonen en we hebben veelvuldig aandacht gevraagd voor de negatieve gevolgen van de maatregelen. Ook hebben we gehamerd op een lange termijnstrategie (waaronder laagdrempelig testen en vaccineren) zodat de samenleving niet van lockdown naar lockdown hobbelt. Mede dankzij een motie van GroenLinks zijn studenten die door corona studievertraging hebben opgelopen voor die vertraging gecompenseerd. Studenten die tijdens het eerste corona-jaar studeerden krijgen het daaropvolgende jaar 50 procent korting op het collegegeld.

Op voorstel van **WIM-JAN RENKEMA** en de ChristenUnie stemt de Kamer in januari in met een motie om mensen met financiële problemen de mogelijkheid te geven om een aanvullende zorgverzekering af te sluiten.

Begin februari wordt de grondwetswijziging van **NEVIN ÖZÜTOK** samen met D66 en de PvdA aangenomen door de Eerste Kamer. Met deze wijziging wordt aan artikel 1 van de Grondwet een verbod op discriminatie op grond van handicap en seksuele gerichtheid toegevoegd.

Het voorstel van **CORINNE ELLEMEET** en de PvdA om de vaste bedentijd van vijf dagen voor abortus uit de wet te halen, krijgt eind februari een meerderheid in de Kamer.

De keuzevrijheid voor mensen die onbedoeld zwanger raken wordt hiermee verstevigd.

In februari wordt **TOM VAN DER LEE** benoemd tot voorzitter van de parlementaire enquêtecommissie die de gaswinning in Groningen gaat onderzoeken. Deze onderzoekscommissie zal vermoedelijk anderhalf tot twee jaar bezig zijn met haar werk.

Samen met het CDA dient **LAURA BROMET** een initiatiefnota in om steden te vergroenen en daarmee leefbaarder en klimaatadaptiever te maken.

In maart dient **PAUL SMEULDERS** een wetsvoorstel in om de huren in de vrije sector te reguleren. Als dit wetsvoorstel aangenomen wordt, betekent dit dat de hoogte van huurprijzen in de toekomst tot ca. 1.400 euro wettelijk worden vastgesteld en dat het niet meer aan de verhuurders is om zelf te bepalen wat zij voor een woning vragen.

Na de verkiezingen begint de lange, lange formatie. De Kamer debatteert diverse malen over de nieuwe bestuurscultuur. Op 1 april vindt het debat over de zogenoemde 'verkenning' plaats. De Kamer debatteert tot diep in de nacht en uiteindelijk wordt een motie van afkeuring aangenomen tegen Mark Rutte. Eind april is er opnieuw een Kamerdebat waarin een motie van **JESSE KLAVER** en de PvdA wordt aangenomen om de rechtspositie van burgers tegenover de overheid te versterken.

Ook de debatten over corona gaan ondertussen door. Een motie van **LISA WESTERVELD** om kennis over vaccins te delen en de mogelijkheid om meer vaccins te exporteren naar ontwikkelingslanden wordt aangenomen.

In mei steunt een Kamermeerderheid een voorstel van **CORINNE ELLEMEET** en **LISA WESTERVELD** om te komen tot een nationaal woonzorgakkoord om zo voldoende betaalbare en passende woningen voor ouderen te realiseren.

In juni kondigt **LISA WESTERVELD** samen met de VVD, D66 en de PvdA een wetsvoorstel aan om te komen tot een verbod op homogeneeringstherapie.

De Tweede Kamer stemt vlak voor de zomer in met een voorstel van **KAUTHAR BOUCHALLIKHT** om het brede welvaartsbegrip toe te passen op mobiliteitsprojecten. Hierdoor moeten milieu, gezondheid, natuur en klimaat voortaan expliciet worden meegewogen bij beslissingen over infrastructuur.

De formatie gaat ook in de zomer door zonder dat er echt schot in de zaak komt. Eind augustus besluiten de fracties van GroenLinks en de PvdA om een gezamenlijke onderhandelingsdelegatie te vormen voor de formatie. **JESSE KLAVER** en **CORINNE ELLEMEET** praten de leden hier op verschillende momenten – zowel digitaal als fysiek tijdens een ledenbijeenkomst in Utrecht – over bij.

Tijdens de algemene politieke beschouwingen, waarin de Kamer debatteert met het nog steeds demissionaire kabinet over de begroting voor 2022, worden de kabinetsplannen door de Kamer gewijzigd. Er komt meer geld voor lonen van basisschoolleraars en mensen in de zorg. Huishoudens krijgen een lagere energierekening en er komt meer geld voor sociale woningbouw. Voor GroenLinks zijn dit kleine stapjes in de goede richting, maar is het verre van genoeg om op belangrijke punten fundamentele en noodzakelijke veranderingen door te voeren.

GroenLinks zal daarom tegen de begroting wonen en de landbouwbegroting stemmen.

SENNA MAATOUG werkt samen met D66 aan het wetsvoorstel *Werken waar je wilt*. Deze wet geeft werknemers meer zeggenschap over op welke plek zij willen werken. Dit wetsvoorstel zal in 2022 in de Tweede Kamer worden besproken. Ook verdedigt zij samen met de PvdA een wetsvoorstel om het minimum-loon te verbeteren. In het vlak voor de jaarwisseling gepresenteerde coalitieakkoord wordt dit voorstel omarmd.

Begin oktober wordt na vele jaren werk de Wet open overheid – een initiatiefwet van **BART SNELS** en D66, en de opvolger van de Wob - in de Eerste Kamer aangenomen. Met de komst van deze wet wordt overheidsinformatie toegankelijker en besluitvorming transparanter.

KAUTHAR BOUCHALLIKHT zet zich in de Kamer in om de luchtkwaliteit te verbeteren. Een voorstel van haar om de regering met voorstellen te laten komen om de aangescherpte WHO-normen voor luchtkwaliteit te behalen wordt in het najaar door de Kamer aangenomen.

In november doen GroenLinks en de PvdD opnieuw het voorstel om een vuurwerkverbod voor de komende jaarwisseling in te stellen. Het kabinet neemt het voorstel – net als vorig jaar – over. Hiermee wordt de spoedeisende hulp opnieuw ontlast tijdens de coronapandemie.

Eind november kondigt **LISA WESTERVELD** een initiatiefwet aan om jeugdzorg die nu op de 18e verjaardag van een jongere eindigt, te verlengen tot 21 jaar. Op deze manier kunnen jongeren langer terecht bij hun vertrouwde hulpverleners en wordt een harde knip tussen jeugdzorg en volwassenzorg voorkomen. Daarnaast weet ze bij de onderwijsbegroting 3 miljoen euro los te krijgen voor het verbeteren van passend

onderwijs voor kinderen die een zorgbehoefte hebben in het onderwijs.

Op voorstel van **SENNA MAATOUG** heeft de Tweede Kamer ingestemd met een uniforme studietoelage van 300 euro voor studenten met een beperking. In plaats van de grote verschillen tussen gemeenten, krijgt iedere student in elke gemeente nu hetzelfde bedrag.

Omdat de stikstofcrisis nog steeds niet effectief wordt aangepakt en de negatieve gevolgen hiervan voor de natuur blijven doorgaan, dient **LAURA BROMET** samen met de PvdA bij de landbouwbegroting een wetswijziging in om de problematiek wel structureel op te lossen. Kern van dit voorstel is dat de overheid veel meer regie neemt en actieve grondpolitiek gaat bedrijven doordat zij het recht van eerste koop krijgt wanneer boeren willen stoppen met hun bedrijf.

Nadat de vier oude coalitiepartijen uiteindelijk hebben besloten nog een keer met z'n vieren door te willen gaan, presenteren GroenLinks en de PvdA een eigen progressief oppositieakkoord met daarin 15 ambities en doelen voor een sociale en groene toekomst voor Nederland.

Nadat de klimaatconferentie in Glasgow is afgerond, neemt de Kamer een voorstel van **TOM VAN DER LEE** en D66 aan waarin wordt geregeld dat de handel die Nederland in de toekomst drijft met andere landen niet mag leiden tot nog meer CO2 uitstoot en klimaatschade en in overeenstemming moet zijn met de afspraken die gemaakt zijn bij de eerdere klimaatop in Parijs en de klimaatop in Glasgow. Daarnaast sluit Nederland zich dankzij een motie van GroenLinks uiteindelijk toch aan bij de Glasgow-verklaring waarin landen verklaren te stoppen met overheidssteun aan fossiele energieprojecten.

VERANTWOORDING

EERSTE KAMERFRACTIE

2020-2021

Ruim tweeënhalf jaar is de huidige Eerste Kamerfractie van GroenLinks nu bezig. Startend in de klassieke plenaire zaal aan het Binnenhof is de fractie, via een tussenstop van anderhalf jaar in de Ridderzaal wegens corona, inmiddels neergestreken aan de Lange Voorhout in het oude gebouw van de Hoge Raad. Een eveneens imposant gebouw aan de voorkant, maar dit keer gecombineerd met een kil en sober kantoorgebouw aan de achterkant, waar ook de debatten plaatsvinden. Iedere senator heeft op verschillende portefeuilles tastbare resultaten behaald. Een aantal voorbeelden uitgelicht:

PAUL ROSENMÖLLER

Al vanaf het begin van de periode zet fractievoorzitter Paul in op samenwerking met de Eerste Kamerfractie van de Partij van de Arbeid. Inmiddels werken de fractieleden op hun specifieke terreinen intensief samen waar het kan, en wordt er zo nu en dan namens elkaar gesproken tijdens de debatten. “Onze samenwerking in de Eerste Kamer laat zien dat de twee linkse partijen meer gemeen hebben dan verschillen van elkaar”, aldus Paul, eveneens voorzitter van de commissie Koninkrijksrelaties. Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen maakt hij een groot punt van de institutionele discriminatie in Nederland. Hij verzilvert tijdens dat debat in samenwerking met fractievoorzitter van de VVD Annemarie Jorritsma een motie op dit punt. “De motie riep op tot een onderzoek naar het instellen van een parlementaire onderzoekscommissie naar de werking van de anti-discriminatiewetgeving, iets wat pas twee keer eerder plaatsvond in de Senaat. Er was vrijwel unanieme steun in de Kamer voor ons voorstel. Een resultaat waar de fractie trots op mag zijn.”

RUARD GANZEVOORT

Ruard, bezig aan zijn derde termijn als Eerste Kamerlid, heeft na het aannemen van de motie inzake anti-discriminatiewetgeving eerst met een voorbereidingscommissie de onderzoeksopzet ontwikkeld en is daarna aangewezen als voorzitter van de onderzoekscommissie. Dankzij zijn jarenlange ervaring als commissievoorzitter KOREL, zijn wetenschappelijke achtergrond en zijn rol als *diversity officer* aan de VU in Amsterdam wordt Ruard breed gezien als een geschikte kandidaat. “Uit het onderzoek blijkt dat er een groot verschil zit tussen de wetgeving op papier en in praktijk. Hoe dat komt en wat we eraan kunnen doen, onderzoeken we aan de hand van een aantal casussen in specifieke domeinen, zoals de arbeidsmarkt en het onderwijs”, legt Ruard uit. We hopen rond de zomer ons rapport op te leveren.” Het leiding geven aan deze parlementaire onderzoekscommissie, de tweede in de geschiedenis van de Eerste Kamer, is een unieke nieuwe activiteit, ook voor een ervaren Kamerlid.

GALA VELDHOEN

Al vanaf het eerste begin trekt Gala het onderwerp digitalisering naar zich toe, en met succes. Na een interne lobby in de Kamer weet Gala een structurele werkgroep rondom Artificiële Intelligentie (AI) in te stellen waarvan ze zelf tot voorzitter wordt verkozen. “Het onderwerp rondom digitalisering en AI komt terug in alle beleidsterreinen. Van fraudeopsporing binnen Justitie en Veiligheid (J&V) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) tot slimme systemen voor de Omgevingswet, zelflerende systemen zijn nu al overal en we staan pas aan het begin”, aldus Gala. Zij initieert diverse deskundigenbijeenkomsten rondom het onderwerp zodat de toetsing in de Eerste Kamer op rechtsstatelijkheid, proportionaliteit en handhaafbaarheid ook vanuit het AI perspectief worden benaderd. “In de schriftelijke en mondelinge inbrengen, de debatten en in de wandelgangen zie je dat het bewustzijn flink is vergroot en dat niet alles zo maar klakkeloos wordt aangenomen”, illustreert Gala het belang van digitalisering. Naast J&V samen met Margreet de Boer doet Gala ook Cultuur en Media. “Tijdens een debat met Arie Slob hebben we een onderzoek weten af te dwingen naar hoe de NPO ook in de toekomst relevant blijft in deze sterk veranderende markt met grote internationale spelers als Netflix, Google en Amazon.”

MARGREET DE BOER

In haar tweede termijn in de Kamer is Margreet de Boer is voorzitter van de commissie Justitie en Veiligheid (J&V) en de nieuw opgezette ‘covid-combinatiecommissie’. Naar aanleiding van een motie van Margreet heeft de Eerste Kamer sinds februari 2021 bepalende zeggenschap over de tijdelijke wetten waarop de coronamaatregelen gebaseerd zijn. Dit is een belangrijk instrument om ook hier controle uit te

kunnen oefenen op het coronabeleid. Daarnaast is Margreet namens GroenLinks actief als lid van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa, het mensenrechtenorgaan van het Europees continent. Hierin is zij rapporteur over twee onderwerpen: huwelijksgevangenschap en intimidatie van mensen die het recht op abortus verdedigen. Haar bevindingen en aanbevelingen aan de lidstaten over het tweede onderwerp worden de komende maanden door de Raad besproken. “De situatie rondom het abortusrecht is zeer gespannen. Deze aanbevelingen kunnen artsen en activisten die zich bezighouden met het recht op abortus beschermen en zorgen dat abortus in landen waar het legaal is ook daadwerkelijk toegankelijk is”, aldus Margreet.

FARAH KARIMI

Als belangrijkste aanjager in het debat over een vrouwenquotum voor de top van het bedrijfsleven, weet Farah af te dwingen bij de minister dat er, naast raden van commissarissen van beursgenoteerde bedrijven waar vanaf begin van dit jaar een quotumregeling voor gender geldt, ook gericht beleid komt voor meer diversiteit en inclusie in bredere zin. “Discriminatie, uitsluiting en ongelijke rechten staan de realisatie van een rechtvaardige samenleving in de weg”, aldus vicefractievoorzitter Farah. Zij is daarnaast ook woordvoerder Asiel en Immigratie, financiële sector, Europese Zaken, Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking, en op dat laatste terrein is Farah het afgelopen jaar bijzonder actief geweest. Als delegatieleider voor de Nederlandse delegatie naar het Parlementaire Assemblee van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE PA) is het gelukt, ondanks zware tegenwerking van de delegaties uit Rusland en Belarus, haar resolutie over de veroordeling

van de mensenrechtenschendingen en onderdrukking van de oppositie door de regering van Lukashenko in Belarus in aangenomen te krijgen. Daarnaast heeft zij als verkiezingswaarnemer deelgenomen aan de internationale waarnemingsmissies in meerdere landen; ook had zij de leiding over de ruim 50 leden tellende delegatie van de OVSE PA in de internationale waarnemingsmissie in Kirgizië (voor de parlementsverkiezingen op 28 november). “De democratie en rechtsstaat in de OVSE lidstaten is in de afgelopen jaren helaas verslechterd. Verkiezingswaarnemingen gaan niet alleen om het waarnemen van de administratie van de gang naar de stembus en het voorkomen van fraude of misbruik van de macht op de dag van de verkiezingen. Het gaat ook om wetten en regelgeving die doelbewust gebruikt worden om de rechten van minderheden in het democratisch proces te beknotten, het gaat om partijen en campagnefinanciering, het gaat om de rol van de media en de toegang tot onafhankelijke rechtspraak. Van de VS tot Rusland, van Turkije tot Hongarije, van Kirgizië tot Servië: in alle landen van de OVSE is waakzaamheid geboden om de democratie en de rechtsstaat te beschermen.” Dankzij haar actieve rol is Farah sinds een half jaar ook *Special Representative on Youth Engagement* van de OVSE PA. In deze rol zet zij zich op het internationale toneel in voor de belangen en de betrokkenheid van jongeren bij politieke besluitvorming. „Dat is belangrijk in een tijd waarin beleid grote gevolgen heeft voor de toekomstige generatie, toekomst van onze planeet en democratische systemen an sich.”

ROEL VAN GURP

Roel specialiseert zich in de fractie in de sociale en medische thema's. In het najaar van 2021 krijgt Roel het voor elkaar om

de salariscompensatie voor het betaalde ouderschapsverlof te verhogen van vijftig naar zeventig procent. “Dat is een geweldig resultaat, want eigenlijk worden dit soort wijzigingen meestal in de Tweede Kamer behaald en niet in de Senaat”, aldus Roel. “Hierdoor zullen meer gezinnen, met name vaders, genegen zijn om ouderschapsverlof op te nemen, want slechts de helft van je salaris ontvangen is voor veel mensen geen optie.” Een ander belangrijk moment voor Roel afgelopen jaar is het debat over de nieuwe Wet Inburgering 2021. De behaalde toezeggingen van Roel zien toe op gedegen monitoring van de wet, zodat negatieve effecten van de nieuwe wet eerder aan het licht komen. Hierdoor kunnen nieuwkomers in de toekomst gemakkelijker hun inburgeringsexamen behalen.

KEES VENDRIK

Financieel expert van de fractie Kees Vendrik behaalt tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen twee mooie overwinningen. Zijn moties voor, ten eerste, het herstel van de cultuursector na de coronacrisis en, ten tweede, een betere bestrijding van witwaspraktijken, worden daar met brede steun aangenomen. Met de eerste motie roept GroenLinks het (nieuwe) kabinet op om een herstelprogramma voor de culturele en creatieve sector onderdeel te laten zijn van het Europese *Recovery Fund* ter waarde van 6 miljard euro. Gezien de huidige zware tekorten in deze sectoren is dit een belangrijke stap. Het belang van de tweede motie verwoordt Kees treffend: “Links en rechts kunnen het erover eens zijn dat we op dit moment onvoldoende weten over de belangrijkste witwasrisico's. Deze kennis is noodzakelijk in de strijd tegen zware criminaliteit en de bescherming van onze rechtstaat. We lopen echt heel veel geld mis en dit onderzoek zal

zowel de kwaliteit als de effectiviteit van de bestrijding van witwaspraktijken verbeteren.”

SASKIA KLUIT

Na een aanhoudende stroom vragen over de Omgevingswet, MER (Milieueffectenrapportages) en VTH (Vergunning, Toezicht en Handhaving) aan het adres van de regering en diverse mondelinge overleggen met bewindspersonen, krijgt Saskia het uiteindelijk voor elkaar. De invoering van de Omgevingswet wordt uitgesteld en de Milieu Effect Rapportages worden vaker en beter gecontroleerd. “Soms waren de antwoorden uit het kabinet om moedeloos van te worden, maar de aanhouder wint uiteindelijk heb ik gemerkt”, aldus Saskia, die als voorbeeld de acties rondom de MER neemt. “Een van mijn voorgangers, Marijke Vos, kreeg via een motie geregeld dat er onafhankelijke kwaliteitstoetsing van de MER kwam, maar bij het eerste onderzoek bleek al meteen dat meer dan zeventig procent van de MER’s ernstige gebreken kende, als er al één werd uitgevoerd.” Dankzij diverse toezeggingen aan Saskia is er nu een jaarlijkse monitor van de MER’s toegezegd en wordt er een kennistraject opgezet zodat zowel kwalitatief als kwantitatief de MER wordt opgeschaald. Een ander punt waar Saskia heel trots op is, is de zogenoemde pilot Planmonitor Nationale Omgevingsvisie. Op dit moment wordt er pas achteraf gesignaleerd dat door cumulatie van ruimtelijke plannen schade is ontstaan aan kwetsbare gebieden; de pilot beoogt een einde te maken aan deze praktijk. Saskia: “Dankzij deze Planmonitor wordt op landelijk beleidsniveau de impact van alle cumulatieve ruimtelijke plannen op de (kwetsbare) leefomgeving vooraf al inzichtelijk, waardoor je drinkwater, biodiversiteit of cultureel landgoed kunt beschermen. Ik hoop dan ook dat veel gemeenten hieraan gaan meewerken.”

VERANTWOORDING FRACTIE EUROPEES PARLEMENT, FEBRUARI 2020 - DECEMBER 2021

COVID-19

De pandemie stelt de EU op de proef, zowel bij de aankoop van vaccins, het vrij reizen als de economie. GroenLinks steunt de gezamenlijke aankoop van vaccins maar dringt bij de Europese Commissie aan op transparantie over de contracten die de EU sluit met farmaceutische bedrijven. Op initiatief van de groene fractie in het Europees Parlement spreekt een meerderheid zich uit voor het opheffen van patenten voor de kennis en ontwikkeling van coronavaccins en -medicijnen.

Veel EU-landen werpen belemmeringen op om over de grens te kunnen reizen na het begin van de coronapandemie. Om vrij en veilig reizen binnen de EU weer te herstellen zoals voorzien in Schengen, stelt de Europese Commissie een EU Covid-19 certificaat voor. Tineke onderhandelt hierover met succes voor uniformiteit van de certificaten en geldigheidstermijnen binnen de EU. Ook bij de uitvoering blijft zij dit monitoren. Tineke strijdt ook voor gratis en toegankelijk testen en maakt hiervoor 100 miljoen euro vrij.

EU-leiders bereiken na een slepende top van vier dagen een akkoord over een herstelfonds

om na de coronacrisis te werken aan economisch herstel en veerkracht. Bas scherpst met succes de duurzaamheidscriteria van dit 670-miljard euro grote fonds aan en neemt plaats in de werkgroep die de besteding van het herstelfonds controleert.

EUROPESE GREEN DEAL

Na de algemene visie van de Europese Commissie voor een Europese Green Deal, liggen inmiddels concrete wetgevingsvoorstellen voor. Het “fit for 55” pakket met wetsvoorstellen moet ervoor zorgen dat Europa haar klimaatdoelen gaat halen. GroenLinks wil op alle fronten meer ambitie in de voorstellen krijgen. Bas is schaduwrapporteur op CO2-standaarden voor auto's en busjes en emissiehandel voor vliegverkeer. Daarnaast coördineert hij de inzet van de Groene fractie.

Bas reisde als lid van de delegatie van het Europees Parlement af naar de klimaatop in Glasgow. Een van de speerpunten voor GroenLinks was een snelle uitfasering van fossiele subsidies. Hij voerde gesprekken met delegaties van over de hele wereld en duidde de onderhandelingen voor Nederlands en internationaal publiek.

Bas heeft als schaduwrapporteur vanuit de Milieucommissie gewerkt aan een zo groen mogelijk Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. De verduurzaming is echter onvoldoende van de grond gekomen door een conservatieve lobby en lidstaten, waardoor GroenLinks uiteindelijk tegen het voorstel stemde.

De Green Deal gaat over meer dan klimaat, bijvoorbeeld over een schone leefomgeving en biodiversiteit. Op beide thema's is vanuit de milieucommissie zowel controlerend als voorbereidend werk verricht voor aankomende wetsvoorstellen. In navolging van het dieselschandaal richt Bas zich als woordvoerder van de groene fractie op nieuwe standaarden voor auto's.

Bas zette zich in om zowel de publieke als private investeringen in dienst te stellen van de transitie naar een duurzame economie. Hij kreeg steun voor resoluties die er bij de Europese Investeringsbank op aandringen hun leningen-beleid verder te vergroenen. Ook stelde hij voor om het mes te zetten in fossiele subsidies binnen Europese fondsen. Hoewel de duurzaamheidscriteria voor de meeste Europese fondsen flink zijn aangescherpt, bleven sommige subsidies en voordelen voor gasinvesteringen intact tegen de zin van GroenLinks.

Bas speelde een belangrijke rol in de Europese agenda om private investeringen te vergroenen. Hij drong aan bij de Europese Commissie om de Europese taxonomie voor groene investeringen zuiver te houden en niet mee te gaan in de politieke druk van lidstaten om onder andere gas, kernenergie en intensieve landbouw als duurzaam te classificeren. Als onderhandelaar werkt hij in nauwe samenwerking met PvdA aan nieuwe wetgeving voor groene obligaties. Ook drong

hij bij ECB-voorzitter Lagarde aan om de ernst van klimaatverandering te onderkennen in het monetaire beleid.

Kim zette de milieu-impact van de ICT-sector en het gebrek aan informatie daarover op de agenda. Ze liet studies uitvoeren en riep de Europese Commissie met succes op om grote techbedrijven verplicht te laten rapporteren over hun milieu-impact volgens standaard rekenmethodes. Ook riep ze op tot strenge milieustandaarden voor digitale apparatuur. De Commissie komt hiervoor volgend jaar met wetsvoorstellen.

Kim spande zich in de interne markt-commissie van het Europees Parlement in voor het verduurzamen van openbare aanbestedingen, zowel op sociaal als milieuvlak, en ijverde voor betere rechten voor treinpassagiers.

RECHTSSTAAT

Het afgelopen jaar zagen we helaas dat de rechtsstaat en mensenrechten nog verder onder druk zijn komen te staan. De Poolse regering ondermijnde de onafhankelijkheid van de rechtspraak te ondermijnen. In Hongarije gebruikt premier Orbán EU-fondsen om zichzelf en naasten te verrijken en staan de media- en academische vrijheid nog steeds zwaar onder druk. We zien dat andere EU-landen, zoals Slovenië en Tsjechië, dezelfde kant als Polen en Hongarije op dreigen te gaan.

Tineke heeft in het Europees Parlement druk uitgeoefend op de Europese Commissie om harder op te treden tegen schendingen van de rechtsstaat en rechtszaken te starten bij het Europees Hof. In het najaar reisde Tineke naar Polen en Slovenië om te spreken met rechters, mediaorganisaties, ngo's en andere actoren die onder druk staan van hun regering.

Onder druk van het Europees Parlement keerde de Sloveense regering het intrekken van de subsidie voor het Sloveense persagentschap terug en besloot het toch medewerking te verlenen aan het onlangs operationeel geworden Europees Openbaar Ministerie. In het rapport van het Europees Parlement over het jaarlijkse rechtsstaat onderhandelde Tineke met succes over een oproep om meer aandacht te besteden aan het beschermen van de rechten van journalisten en onafhankelijke media. De Europese Commissie kondigde onlangs aan dat zij komend jaar wetgeving zal voorstellen om mediavrijheid in de EU beter te beschermen.

De Europese Commissie startte nieuwe rechtszaken tegen de Poolse regering over de onafhankelijkheid van de rechtspraak. Tegen Hongarije loopt een inbreukprocedure wegens het schenden van de mensenrechten van vluchtelingen. Tineke coördineert een studie om aan te tonen dat de Europese Commissie ook een rechtszaak tegen Hongarije zou moeten starten voor het schenden van de onafhankelijkheid van de rechtspraak. Ze zette het afgelopen jaar samen met de GroenLinks-fractie in de Tweede Kamer druk op de Europese Raad en de Nederlandse regering om verdere stappen te zetten in dit proces.

Het Europees Parlement onderhandelde met succes over wetgeving die het mogelijk maakt om EU-fondsen conditioneel te maken aan respect voor de rechtsstaat. Tineke zette in samenwerking met andere fracties druk op de Europese Commissie om niet akkoord te gaan met betalingen uit het Europese herstellfonds aan Polen en Hongarije zolang deze landen stappen weigeren om de rechtsstaat te herstellen. Tot nu toe volgt de Commissie het parlement hierin. Onder druk van het Europees Parlement werden fondsen stopgezet naar

aanleiding van het instellen van de LGBTQI+ vrij-zones. Met succes: de Poolse regering besloot recent deze wetgeving terug te draaien.

SOCIAAL EUROPA

Kim zette de wooncrisis op de Europese agenda als rapporteur namens het Europees Parlement. Dankzij haar rapport sprak het parlement zich uit voor de aanpak van speculatie, om meer te investeren in volkshuisvesting, volop in te zetten op energiezuinig maken van woningen en illegale vakantieverhuur aan te pakken. Voor dit laatste komt er later dit jaar een wetsvoorstel. Haar rapport riep ook op tot een Europese doelstelling om dakloosheid te eindigen voor 2030 en alle EU-landen schaarden zich uiteindelijk achter deze verklaring. Er werd een Europees Platform ter Bestrijding van Dakloosheid opgericht waarvoor Kim in de stuurgroep zit. Op initiatief van Kim wordt ook 1 miljoen euro vrijgemaakt per jaar om dakloosheid in Europa beter in kaart te brengen.

Kim vestigde de aandacht op de preciaire werkomstandigheden van platformwerkers, zoals Uberchauffeurs en Deliveroo-bezorgers en op de dubieuze behandeling van werknemers door platformbedrijven. Kim kreeg steun voor het principe dat platformwerkers in principe als werknemers beschouwd moeten worden. Momenteel ligt er een wetsvoorstel met dit principe op tafel. Kim riep ook op tot het beschermen van platformwerkers tegen de excessen die een algoritmen als manager met zich meebrengen onder andere door meer transparantie van algoritmen en het recht om aan te kunnen kloppen bij een mens. De Europese Commissie nam deze voorstellen over in het wetsvoorstel op platformwerk waarover Kim zal onderhandelen.

ASIEL EN MIGRATIE

Het recht op asiel komt steeds verder onder druk te staan in de EU. Tineke strijdt in het Europees Parlement om dit recht te verdedigen en schendingen aan de kaak te stellen. In mei 2021 legde Tineke een werkbezoek af naar het Griekse eiland Samos en Athene om de situatie van vluchtelingen te onderzoeken en met autoriteiten te spreken over pushbacks. Hiernaast ondernam zij samen met de PvdA een missie naar Litouwen en Polen om beter zicht te krijgen op de situatie voor vluchtelingen aan de grenzen met Belarus en daarbij druk te zetten op autoriteiten om humanitaire hulp toe te laten en te stoppen met de gewelddadige pushbacks.

Tineke leidde met succes het onderzoek naar betrokkenheid van het Europees grensagentschap Frontex bij pushbacks aan de Europese buitengrenzen. Het rapport werd begin juli door het Europees Parlement aangenomen en trok harde conclusies over de betrokkenheid van het agentschap bij mensenrechtenschendingen. Het Parlement riep daarbij op om de operaties met Griekenland en Kroatië direct te herzien, EU-fondsen conditioneel te maken aan het respecteren van het asielrecht en te verplichten dat toezichthouders op mensenrechten toegang hebben tot alle Frontex-operaties.

Tineke en Bas zorgden ervoor dat het Parlement geen kwijtschelding verleende aan de begroting van Frontex zolang het agentschap de eisen in het Frontex-rapport niet op zouden volgen. Het Europees Parlement besloot op aandringen van de Groenen in oktober om een deel van het Frontex budget voor 2022 te bevriezen zolang Frontex fundamentele rechten onvoldoende waarborgt.

Tineke coördineert de onderhandelingsstrategie van de Groenen op het nieuwe migratiepact. Ze is rapporteur op de Terugkeerrichtlijn en onderhandelt als schaduwrapporteur over de wetgeving die de checks van asielzoekers aan de buitengrenzen moet reguleren. Tineke richtte zich het afgelopen jaar ook op de externe dimensie van het migratiebeleid. Ze kreeg een meerderheid achter zich voor haar initiatief-rapport met aanbevelingen om mensenrechten in migratiedeals beter te waarborgen.

DIGITAAL

De Commissie presenteerde eind vorig jaar nieuwe regels voor het internet die online platforms reguleren en om machtsmisbruik van techbedrijven tegen te gaan. Kim kreeg steun voor de aanpak van manipulatie van consumenten online. Daarnaast steunde het parlement Kims voorstellen voor transparantie van aanbevelingsalgoritmen online, die bepalen wat je online te zien krijgt. Ook verzamelde de Groenen steun voor het aan banden leggen van online tracking voor advertenties. GroenLinks stelde eveneens een verbod op online tracking, polariserende algoritmen en een daadkrachtige Europese digitale platform toezichthouder voor, maar werden door een rechtse meerderheid niet gesteund. Kim kreeg wel steun voor meer keuzevrijheid online met verplichte 'interoperabiliteit', wat betekent dat je met je Whatsapp je vrienden op Signal zou moeten kunnen communiceren. Ook streed ze er met succes voor dat de grootste techplatforms voortaan al hun overnames moeten melden.

Kim werkt in het Europees parlement aan regels voor kunstmatige intelligentie als schaduwrapporteur. Na rampzalige voorbeelden van het gebruik van automatische beslissingen, zoals in de toeslagenaffaire, werkt Kim aan beschermen van mensenrechten waar

kunstmatige intelligentie wordt ingezet. Hierbij strijdt Kim onder andere voor een verbod op gezichtsherkenning in publieke toegankelijke ruimten. Dit jaar haalden de Groenen voor dit principe een meerderheid in het Europees Parlement in een resolutie.

LGBTIQ+RECHTEN

Na de anti-LGBTI-zones in Polen, voerde de Hongaarse premier Orbán in juli 2021 een anti-LGBTIQ+-wet in. Kim reisde vlak daarna af naar Budapest voor de Pride om solidariteit te tonen, en in gesprek te gaan met activisten en organisaties die een moeilijke strijd voeren tegen de haatpropaganda van Orbán en zijn partij. De Commissie is een juridische procedure tegen Hongarije gestart. Kim nam daarnaast samen met andere Europarlementariërs verschillende initiatieven om discriminatie en haat- en geweldsincidenten tegen de LGBTIQ+gemeenschap aan te kaarten, en daarmee gelijkheid hoog op de politieke agenda te houden.

BUITENLAND

Na de snelle machtsovername van de Taliban en chaotische Westerse terugtrekking uit Afghanistan, onderhandelde Tineke over de resolutie die het Parlement aannam in september. Haar voornaamste inzet was het oproepen van de EU tot ruimhartige hervestiging en betere bescherming van Afgaanse vluchtelingen en een significante toename van humanitaire hulp voor de achtergebleven bevolking.

EU-UITBREIDING

Tineke is namens de groene fractie (mede) verantwoordelijk voor de positionering ten opzichte van de EU-uitbreidingsstrategie, en woordvoerder over Noord-Macedonië en Bosnië-Herzegovina specifiek.

Hoewel Noord-Macedonië al een aantal jaar aan alle criteria voldoet om de officiële toetredingsonderhandelingen te starten, wordt het goedkeuringsbesluit steeds tegengehouden door individuele EU-lidstaten. Momenteel blokkeert Bulgarije vanwege een bilateraal conflict. GroenLinks pleit voor een onmiddellijke start van onderhandelingen, om de stabiliteit van de Westelijke Balkan en geloofwaardigheid van de EU niet nog verder te ondermijnen.

Naar aanleiding van de zware politieke crisis in Bosnië-Herzegovina heeft Tineke in november 2021 een werkbezoek naar het land afgelegd, waar ze met betrokkenen van verschillende partijen sprak. Haar boodschap waarvoor ze een meerderheid van het Europarlement achter zich schaarde, is om te stoppen met de huidige appeasementpolitiek en sancties in te stellen tegen de verantwoordelijken voor deze crisis.

VERANTWOORDING

PARTIJBESTUUR

2020 EN 2021

De afgelopen twee jaar hield een pandemie de wereld in zijn greep. En het afgelopen jaar moest GroenLinks na jaren van succes een fikse verkiezingsnederlaag incasseren. Dat vraagt om kritische reflectie van het partijbestuur. We kijken gelukkig ook terug op mooie en positieve ontwikkelingen. Met vertrouwen in de kracht van onze beweging leggen we als partijbestuur daarom deze verantwoording voor aan het congres.

SAMENSTELLING PARTIJBESTUUR OP 1 JANUARI 2022

Samir Bashara (interne partijontwikkeling), Jaap Wortel (penningmeester), Wouter Hakhoff (personeel & organisatie), Gebke van Gaal (internationaal secretaris en vicevoorzitter), Linda Kiewiet (communicatie & campagnes), Imane Nadif (diversiteit & externe partijontwikkeling) en Katinka Eikelenboom (voorzitter).

INLEIDING

Onze ambitie was om te groeien bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen en voor het eerst mee te gaan regeren landelijk. Dat is helaas niet gelukt. We verloren zes zetels en de VVD en het CDA weigerden een inhoudelijk gesprek aan te gaan met GroenLinks en de PvdA over regeringsvorming. Wat wel is gelukt, is om met elkaar binnen GroenLinks in gesprek te blijven en het contact niet te verliezen. Dwars door de coronacrisis heen zijn we elkaar blijven ontmoeten, al was het vaak online. Die ontmoetingen en die energie zijn de motor van onze politieke beweging. Van daaruit gaan we de komende tijd weer verder bouwen aan krachtige groene en linkse politiek.

Lees daarover meer in het *meerjarenbeleidsplan van het partijbestuur*.

LESSEN CAMPAGNE TWEDE KAMERVERKIEZINGEN

We hebben na de Tweede Kamerverkiezingen een korte en intensieve periode van reflectie en evaluatie georganiseerd in de partij. Er valt een hoop te leren van de campagne van 2021. Tegelijkertijd is het lastig om een duidelijk oorzaak aan te wijzen voor het verlies. Helder is wel dat we als GroenLinks flink werden gedwarsboomd door de corona-epidemie. Onze campagnefilosofie is immers gebaseerd op bewegingsopbouw, op het mobiliseren en activeren van mensen om de straat op te gaan, te huis-aan-huizen. Maar er valt natuurlijk veel meer over te zeggen. Voor een uitgebreide terugblik en analyse verwijzen we graag naar het rapport *'Een idealistische bestuurspartij'* van het Wetenschappelijk Bureau.

Samenvattend zou je kunnen zeggen dat in de afgelopen campagne onze politieke positionering, inhoudelijke profilering en leiderschapsprofiel onvoldoende goed samenvielen. Het lukte niet om offensief te

zijn op verschillende van onze kernthema's, zoals klimaatverandering. Ook pakten enkele initiatieven in de campagne minder goed uit dan gehoopt, zoals het initiatief (poster en manifest) voor links-progressieve samenwerking. De belangrijkste opdracht die wij zien, is om als GroenLinks de komende tijd met overtuigingskracht en zelfvertrouwen te laten zien wie we zijn en wat we te bieden hebben.

WE BLEVEN MET ELKAAR IN GESPREK

Gedwongen door de coronacrisis hebben we nieuwe manieren ontwikkeld om besluiten te nemen en elkaar te ontmoeten. We zijn heel blij dat we het onlinegesprek hebben ontdekt als manier om snel veel leden te spreken. Maar op andere momenten werd ook duidelijk hoe groot de toegevoegde waarde is van het elkaar in levenden lijve ontmoeten. Bijvoorbeeld op de campagneaftrap voor de gemeenteraadsverkiezingen op 11 september 2021 voor afdelingen. Wat een feest om zoveel actieve leden bij elkaar te hebben en met elkaar plannen te maken voor de campagne. Ledenbetrokkenheid via gesprek en ontmoeting in de partij blijven een belangrijke doelstelling van het partijbestuur voor de komende jaren.

TERUGBLIK AAN DE HAND VAN ONZE VIER DOELSTELLINGEN

1. CAMPAGNE ALS MOTOR VOOR VERANDERING

Via onze campagnes en bewegingsopbouw mobiliseerden we de afgelopen jaren duizenden leden en sympathisanten om zich in te zetten voor de partij. In coronatijd moesten we onze manier van campagnevoeren noodgedwongen aanpassen. Waar eerder evenementen een belangrijke rol speelden, was dat nu amper mogelijk. Ondanks alle beperkingen, hebben we in 2020 alles op alles gezet om onze beweging te mobiliseren, veelal online. En met succes.

We zijn als GroenLinks een van de meest zichtbare en sterke politieke partijen online. We ontwikkelden verschillende nieuwe online campagne-instrumenten, zoals explainers, een zweeflijn en app-teams.

Na de zomer van 2021 zijn we ons volop gaan richten op de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022. Op het landelijk bureau is onder meer een team van acht organisers aan het werk die dagelijks in contact staan met lokale afdelingen om hen te ondersteunen en adviseren. Een hoogtepunt van de afgelopen maanden was de Klimaatmars van 6 november 2021. Maar liefst 60 afdelingen mobiliseerden hun leden om samen naar Amsterdam te komen.

We blijven zoeken naar manieren om ook in een wereld met corona effectief en energiek campagne te voeren. En we blijven investeren in de kracht van onze beweging, want uiteindelijk start verandering daar.

Onderdeel van die beweging is ook links-progressieve samenwerking. In verschillende congresmoties hebben leden ons opgeroepen om de samenwerking met andere links-progressieve partijen te versterken.

In de kabinetsformatie uitte zich dat in een verbond tussen de Tweede Kamerfracties van GroenLinks en de PvdA. Zij spraken uit alleen samen deel te willen nemen aan de onderhandelingen over een nieuwe regering. Begin december 2021 presenteerden de fracties een gezamenlijk progressief oppositieakkoord. Als partijbestuur steunen we deze stap. En we zien het als onze verantwoordelijkheid om de leden ook de komende tijd te blijven betrekken bij de ontwikkeling van de samenwerking met de PvdA.

2. INVESTEREN IN MENSEN, MET AANDACHT VOOR INCLUSIVITEIT

Politiek gaat over idealen en ideeën, maar vooral over mensen. Zonder de inzet van onze raadsleden, Statenleden, wethouders, gedeputeerden en al onze vrijwilligers, zijn we nergens. Het is onze taak als partijbestuur om de mensen die al betrokken zijn bij GroenLinks op te leiden en te begeleiden. En om op te zoek te gaan naar nieuwe mensen om voor GroenLinks actief te worden.

In de afgelopen jaren hebben we als partij hard gewerkt aan het ontwikkelen van een lerende cultuur en organisatie. De GroenLinks Academie heeft haar aanbod flink uitgebreid en een indrukwekkend aantal trajecten georganiseerd. In 2021 organiseerden we onder andere een reeks talentenklassen gericht op het wethouderschap, deels live en deels online. Alle kandidatencommissies lokaal kregen een training over inclusief selecteren aangeboden.

In 2020 en 2021 heeft ECHO, expertisecentrum diversiteitsbeleid, ons ondersteund in de ontwikkeling van ons beleid ten aanzien van diversiteit en inclusie. Dit heeft geleid tot een adviesrapport met aanbevelingen hoe diversiteit en inclusie duurzaam te verankeren binnen de vereniging (meer info: <https://groenlinks.nl/onze-partij/diversiteits-en-inclusiviteitsbeleid>). We hebben actief gewerkt aan de scouting en werving van meer diverse volksvertegenwoordigers en bestuurders, onder meer door een wervingscampagne voor raadsleden en het actief benaderen van bestuurlijke talenten via LinkedIn. Daarnaast hebben we via een Leerlijn Diversiteit en Inclusie, lokale aanjagers de kennis en tools gegeven om lokale initiatieven op te zetten die de diversiteit en inclusie van onze vereniging bevorderen.

Via het BestuurdersNetwerk, de regelmatige overleggen van de voorzitters van provinciale afdelingen en Raads- en Statenleden dagen, onderhielden we ook in coronatijd contact met elkaar. Zo werken we aan sterke netwerken, laten we ons inspireren en leren we van elkaars ervaringen en kennis.

3. BOUWEN AAN EEN STERKE PARTIJ EN EEN PROFESSIONELE ORGANISATIE

Begin 2020 verhuisde het landelijk bureau – samen met het Wetenschappelijk Bureau GroenLinks, onze buitenlandstichting DDA (Democracy Development Abroad) en DWARS - naar een duurzamer, goedkoper en beter bereikbaar gebouw in het centrum van Utrecht. We waren nog niet goed en wel geïnstalleerd toen de coronacrisis losbarstte en we allemaal (grotendeels) thuis moesten werken. Dat betekende onder meer dat we heel snel een alternatief voor het congres van 14 maart 2020 moesten ontwikkelen.

In goed overleg met ons congrespresidium hebben we ervoor gekozen een digitale ledenraadpleging te organiseren over de congresmoties en partijbestuursbenoemingen. Meer dan 6.300 leden namen hieraan deel. Op 13 juni 2020 maakten we de uitslagen bekend op een onlinecongres vanuit de Melkweg in Amsterdam. Het was een spetterend evenement met een groot bereik. In een evaluatie onder de leden zei 80% heel positief terug te kijken op het congres.

In januari 2021 organiseerden we wederom een onlinecongres, vanuit Ahoy in Rotterdam. Dit keer was het een echte digitale vergadering, waarbij leden vanuit huis konden stemmen over amendementen voor het verkiezingsprogramma en moties. In totaal hebben 20.000 mensen iets van het congres gezien en maar liefst 2.500 mensen hebben hun stemrecht gebruikt.

Onze lokale afdelingen moesten de afgelopen jaren eveneens omschakelen naar online ontmoetingen. We hebben dat vanuit het landelijk bureau ondersteund door Zoom-accounts aan te bieden en via PLEK – ons online platform voor het actieve kader - informatie en kennis te delen en vragen te beantwoorden. Team Lokaal is de afgelopen jaren uitgebreid om afdelingen nog beter te kunnen ondersteunen en om kennisuitwisseling te stimuleren.

De afgelopen periode hebben we in onze organisatie op verschillende voor ons belangrijke onderwerpen ervaring en expertise opgebouwd. Het integriteitsbeleid van GroenLinks is aangescherpt, met onder meer een externe klachtencommissie en de aanstelling van professionele externe vertrouwenspersonen voor iedereen in de vereniging (voor meer info: <https://groenlinks.nl/integriteitsbeleid>). Ook hebben we een aanpak intimidatie en bedreigingen ontwikkeld. Broodnodig, want helaas hebben onze politici en bestuurders hier steeds vaker mee te maken.

4. BINDEN EN ACTIVEREN VAN LEDEN EN SYMPATHISANTEN

Eind februari 2021 had GroenLinks voor het eerst meer dan 33.000 leden. In de weken na de Tweede Kamerverkiezingen kwamen er netto bijna duizend nieuwe leden bij. We zijn heel blij dat zoveel mensen zich willen verbinden aan GroenLinks. Vaak is dat eerst als sympathisant, door een petitie te tekenen of een GroenLinks-bericht te delen met vrienden. Een deel van die mensen besluit lid te worden. Zo zijn we de afgelopen jaren gegroeid van dik 23.000 leden in 2017 naar bijna 34.000 in 2021.

In 2019 zijn we begonnen met het organiseren van GroenLinksGesprekken in het land. Begin

2020 organiseerden we, net voordat corona ons leven op de kop zette, nog enkele live bijeenkomsten. De programmacommissie maakte dankbaar gebruik van deze gesprekken voor hun denk- en schrijfwerk. De wijze waarop het verkiezingsprogramma uiteindelijk tot stand is gekomen, met zeer veel input van leden, is iets waar we trots op kunnen zijn als partij.

De GroenLinksGesprekken hebben we in 2021 weer opgepakt, maar dan online. We organiseerden samen met lokale en provinciale afdelingen vele gesprekken met leden over de verkiezingsuitslag en later de kabinetsformatie en linkse samenwerking. In 2022 starten we met een pilot voor een klankbordgroep met gelote leden, het GroenLinks Beraad. Zo geven we een extra impuls aan ledenbetrokkenheid bij de koers van GroenLinks. Lees meer over deze pilot op onze website: <https://groenlinks.nl/onze-partij/groenlinks-beraad>.

TOT SLOT

Er is werk aan de winkel. Als partijbestuur voelen wij een grote verantwoordelijkheid om de komende jaren bij te dragen aan de uitdagingen waar we als GroenLinks voor staan. En gelukkig doen wij dat niet alleen. Wij hebben veel zin om de komende jaren samen met jullie grote groene en linkse successen te boeken.

PERSOONLIJKE NOTEN PARTIJ-BESTUURSLEDEN

GEBKE VAN GAAL - INTERNATIONAAL SECRETARIS

Welke GroenLinksers wil je in het zonnetje zetten?

Youssef Rahman, Jeroni Vergeer, Jonna Gjaltema, Barbara Wegelin, Ellen van Reesch en Ruth Noorduyt: onze EGP-delegatie. Zij maakten mij wegwijs in de bijzondere wereld van de European Greens. Hun termijn zit erop en ik wil ze enorm bedanken voor de fijne samenwerking en de mooie dingen die we hebben bereikt.

Wat vind je van vergaderen via Zoom?

Dat is zo dubbel. Zoom is een uitkomst om de pandemie de kop in te drukken en toch verbonden te blijven. Maar Zoom betekent ook een aanslag op onze sensitiviteit. Ik mis het om mensen recht in de ogen te kunnen kijken.

Wat is jouw stokpaardje?

Ecosystemen en netwerken binnen en buiten GroenLinks. Zorgen dat we goed gebruik maken van ieders kracht en een grote representatie kennen. Van ego naar eco en van macht naar kracht!

LINDA KIEWIET - COMMUNICATIE & CAMPAGNE

Wat is jouw stokpaardje?

Ik vind het belangrijk om altijd in gesprek blijven, op een respectvolle manier. Juist als je het misschien niet met elkaar eens bent. De laatste tijd staat dat onder druk in Nederland, maar ik vind het tof om te zien dat veel GroenLinksers dat al bijna van nature (blijven) doen.

Waar ben je het meest trots op?

Het afgelopen jaar hebben we over spannende en belangrijke onderwerpen, zoals de verkiezingsuitslag en het formatieproces,

met heel veel leden gesproken. Ik ben trots op de constructieve en betrokken GroenLinksers die daaraan deelnamen en zie dat we als partij hiervan groeien en sterker worden.

Wat vind je van vergaderen via Zoom?

In het echt vergaderen is natuurlijk veel fijner! Tegelijkertijd heeft Zoom ons wel gebracht dat we veel meer mensen online hebben gesproken dan live mogelijk was geweest.

SAMIR BASHARA - INTERNE PARTIJ-ONTWIKKELING

Waar ben je het meest trots op?

De veerkracht na maart '21. In verreweg de meeste gesprekken daarover was er ruimte voor felle kritiek en fundamentele (zelf)reflectie, maar ook veel saamhorigheid en de overtuiging dat wij de weg omhoog weer konden vinden. Inmiddels lijkt die ook weer te zijn ingezet!

Wat vond je lastig in je rol binnen het partijbestuur?

Ik ben eind februari '21 gestart met een aantal concrete ideeën voor GroenLinks. Toen kwam die teleurstellende verkiezingsuitslag, die veel tijd en energie van ons vergde en ook betekende dat we minder subsidie krijgen. Dat vraagt nu enige bescheidenheid, maar voor de langere termijn blijven mijn ambities fier overeind!

Welke GroenLinkser wil je in het zonnetje zetten?

Elke GroenLinkser die sinds maart '21 alleen maar harder is gaan lopen voor onze beweging en die klaarstaat om bij te dragen aan succes voor GroenLinks bij de komende gemeenteraadsverkiezingen. Dat zijn al met al heel, heel veel GroenLinksers.

IMANE NADIF – DIVERSITEIT & EXTERNE PARTIJONTWIKKELING

Waar ben je het meest trots op?

Ons nieuwe diversiteitsbeleid! Het was een lang proces en er zijn veel mensen en partijen bij betrokken. Dat we dit nu vastleggen is van groot belang zodat we ook houvast hebben in de processen rondom dit onderwerp.

Welke GroenLinkser wil je in het zonnetje zetten?

Melissa Lo-Fo-Wong, ze heeft enorm veel werk verzet in haar nieuwe rol als projectleider diversiteit en inclusie. Supertrots op haar werk!

Wat is jouw stokpaardje?

Ik heb veel contact met organisaties, mensen en ondernemers die graag in contact willen komen met GroenLinks. Ik vind het heel mooi om te zien wat daaruit voortvloeit. Het maakt me erg trots op onze partij als ik zie hoe wij op een grassroots manier problemen aanpakken.

JAAP WORTEL – PENNINGMEESTER

Waar ben ik je het meest trots op?

Op alle lokale en provinciale bestuurders die zich onzichtbaar inzetten voor GroenLinks.

Wat is jouw stokpaardje?

Organiseer tegenspraak en neem kennis van de standpunten van degenen die anders denken dan wij.

Wat vind je van het nieuwe kantoor van het landelijk bureau?

Een bureau met professionele uitstraling dat past bij de toegenomen professionalisering van de partij op alle niveaus.

WOUTER HAKHOFF – PERSONEEL & ORGANISATIE

Waar ben je het meest trots op?

Totstandkoming integriteitsbeleid en de

ledengesprekken na het verlies bij de TK-verkiezingen.

Wat vind je van het nieuwe kantoor van het Landelijk Bureau?

Professioneel, uitnodigend en transparant.

Welke GroenLinkser wil je in het zonnetje zetten?

Sander van Goes en Rien Cardol om hun authenticiteit.

KATINKA EIKELBOOM - VOORZITTER

Wat vind je van het nieuwe kantoor van het landelijk bureau?

Ik ben een fan. Het pand aan de Oudegracht was prachtig in al zijn krakkemikkigheid. Maar een lichte en meer open ruimte om in te werken vind ik heel fijn.

Wat is jouw stokpaardje?

Dat was toen ik net begon als partijvoorzitter vrouwelijk leiderschap. Het gaf me houvast in het vinden van mijn rol. En nog steeds geloof ik dat de politiek best nog wat meer vrouwen kan gebruiken.

Welke GroenLinkser wil je in het zonnetje zetten?

Alle GroenLinksers zijn mij even lief, maar ik ga toch iemand noemen. Liesbeth Hofs heeft als voorzitter de afgelopen jaren de afdeling Den Haag op verbindende en doortastende wijze geleid, naast een baan en een jong kind. Zij staat voor mij symbool voor alle vrijwilligers die onze partij maken tot wat deze is.

VERANTWOORDING

TOEZICHTRAAD

2020 EN 2021

ALGEMEEN

De toezichtraad van GroenLinks houdt toezicht op het partijbestuur en staat het bestuur met raad bij. Het gaat daarbij om toezicht op het nakomen van de wettelijke verplichtingen en financiële verantwoordelijkheden van het partijbestuur, om toezicht op het naleven van statuten, reglementen en congresbesluiten en toezicht op het op een deugdelijke wijze besturen van de partij.

In de eerste helft van 2020 bestond de toezichtraad uit Ali Al Hadaui, Saskia van Gessel, Bert Koopmanschap, Gemma Lago en Titia van Leeuwen (voorzitter a.i.). Op het onlinecongres van 13 juni 2020 trad Ali Al Hadaui als lid af en werd Hetty Hafkamp als nieuwe voorzitter gekozen. Vervolgens werden op het online congres van 23 januari 2021 Felix Flinterman en Khalid Boutachekourt als leden van de toezichtraad gekozen en werd Titia van Leeuwen erin herkozen. Op het congres van 12 februari 2022 treden Saskia van Gessel, Gemma Lago en Bert Koopmanschap als leden van de toezichtraad af en vindt een voordracht voor drie nieuwe leden plaats.

De toezichtraad vergadert regulier zo'n zes keer per jaar, deels intern en grotendeels in aanwezigheid van de partijvoorzitter en penningmeester van het partijbestuur. Daarnaast zijn er 'heide' sessies, alsook een of twee keer per jaar een gezamenlijke

strategie- en verdiepingsbijeenkomsten met partijbestuur, waarbij soms ook de commissie van bezwaar en beroep aanschuift om met elkaar van gedachten te wisselen.

WERKZAAMHEDEN

A. FINANCIËN

Het toezicht op de financiën van de partij is en blijft een belangrijke taak voor de toezichtraad. De toezichtraad stelt de accountant aan, voert overleg met de accountant en penningmeester over de resultaten van de controle en brengt advies uit aan het congres ten aanzien van de goedkeuring van de jaarrekening. Daarnaast worden de tussentijdse financiële rapportages besproken en aan het einde van het jaar wordt de begroting voor het komende jaar door de toezichtraad besproken en bij instemming, goedgekeurd.

In 2020 was met name de verandering van huisvesting van GroenLinks en de bijbehorende financiering, een belangrijk onderwerp van bespreking. Daarnaast was er aandacht voor de handelswijze bij onder uitputting van de begroting, de stand van zaken van de automatisering en het toezicht houden op de werkelijke bestedingen, onder andere op basis van een analyse van verschillen tussen begroting en realisatie. De toezichtraad constateerde in 2020 dat de financiën op orde waren en dat GroenLinks er op dat moment financieel goed voor stond. Met de

uitkomst van de Tweede Kamer verkiezingen veranderde er veel. De toezichtraad heeft geconstateerd dat het partijbestuur zich goed heeft voorbereid op de verschillende mogelijke scenario's, waardoor de consequenties van het tegenvallende verkiezingsresultaat niet tot financiële verrassingen hebben geleid. In 2021 is op verzoek van de toezichtraad het proces ingezet om een nieuw accountantskantoor te zoeken.

B. FUNCTIONERINGSGESPREKKEN LEDEN

PARTIJBESTUUR

Als onderdeel van de taken van de toezichtraad voeren twee leden van de raad jaarlijks met elk lid van het partijbestuur een functioneringsgesprek. Per gesprek wordt een verslag gemaakt waarin ook de gemaakte afspraken, aandachtspunten en ontwikkelpunten zijn opgenomen. De gesprekken worden gevoerd op basis van i) een schriftelijke weergave van referenties van een drietal personen die met het betrokken bestuurslid samenwerken, ii) een eigen schriftelijke reflectie van het bestuurslid en iii) de mate van realisatie van de gemaakte afspraken en voornemens. De toezichtraad voert ook exitgesprekken met afgetreden partijbestuursleden die op enige afstand kunnen terugblikken op het functioneren van het partijbestuur en adviezen kunnen geven voor opvolgers. De toezichtraad maakt jaarlijks een geanonimiseerd verslag van de bevindingen met de functioneringsgesprekken en de exitgesprekken ten behoeve van interne bespreking en bespreking met het partijbestuur.

C. BENOEMING LEDEN PARTIJBESTUUR

De toezichtraad is opdrachtgever van de kandidatencommissie intern (KCI) voor de selectie van kandidaten voor het partijbestuur. Op basis van die selectie verkiest vervolgens

het congres de partijbestuursleden. Wanneer partijbestuursleden tussentijds opstappen is de benoeming van nieuwe leden een taak van de toezichtraad op basis van de selectie door de KCI. In het najaar van 2020 heeft de toezichtraad opdracht verstrekt aan de KCI voor het selecteren van kandidaten voor de vacatures financieel beleid en interne partijontwikkeling. Dit heeft geleid tot enkelvoudige voordrachten voor het congres van 23 januari 2021 van kandidaten voor de twee hiervoor genoemde functies. Op het congres van 12 februari 2022 ligt er een voordracht voor de benoeming van de partijvoorzitter en van het partijbestuurslid communicatie en campagne.

D. ROYEMENT LEDEN

Indien leden de partij op onredelijke wijze benadelen kunnen deze worden geroyeerd. Het besluit tot royement is een bevoegdheid van het partijbestuur, waarvoor instemming is vereist van de toezichtraad. In 2020 speelde het in twee gevallen. Na rijp beraad heeft de toezichtraad in beide gevallen ingestemd met het besluit tot royement. Daarnaast waren er twee gevallen waar het betreffende lid het lidmaatschap inmiddels zelf had opgezegd. Dan is royement niet meer aan de orde, maar krijgt het voormalige lid een brief van het partijbestuur waarin wordt aangegeven hoe de situatie wordt gearchiveerd en welke consequenties dit zal hebben bij een eventuele toekomstige aanvraag tot hernieuwd lidmaatschap. Ook in 2021 speelden enkele voordrachten voor royementen. De toezichtraad heeft het partijbestuur laten weten dat de raad voortaan graag in eerdere fasen op de hoogte wil worden gebracht van royementssituaties, zodat de raad daarover een beter toezicht kan houden op voortvarendheid van de besluitvorming. Een andere wens was dat het partijbestuur de

mogelijkheid zou moeten hebben en kunnen benutten om in specifieke gevallen minder vergaande maatregelen dan een roeyement te kunnen treffen.

E. HUISVESTING LANDELIJK BUREAU GROENLINKS

In 2019 heeft het partijbestuur met toestemming van de toezichtraad besloten het pand aan de Oudegracht te verkopen en een nieuwe locatie in Utrecht te huren. De nieuwe locatie is in februari 2020 betrokken. Het nieuwe pand is duurzamer, goedkoper, heeft een beter werkklimaat en is ook beter bereikbaar dan het pand aan de Oudegracht. Bovendien kent het goede faciliteiten voor vergaderingen en trainingen. De toezichtraad is steeds geïnformeerd over de inrichting van het pand en de bevindingen van de gebruikers ervan. Vanwege corona is het gebruik van het pand in 2020 en ook in 2021 helaas minimaal geweest, omdat een groot deel van die perioden vooral thuis werd gewerkt.

F. INTEGRITEIT

De toezichtraad heeft als toezichthouder de taak om toe te zien op het omgaan met integriteit door het partijbestuur, de toezichtraad zelf en via het partijbestuur de partij als geheel. GroenLinks vraagt bij alle landelijke en Europese vertegenwoordigende en bestuurlijke functies om een Verklaring Omtrent het Gedrag van de kandidaten en laat kandidaten tevens een integriteitsformulier invullen. Verder wordt er (beperkt) onderzoek gedaan naar integriteit van kandidaten waarbij in sommige gevallen door een gespecialiseerd bureau nader onderzoek wordt gedaan. In 2020 werkte het partijbestuur, mede in overleg met de toezichtraad, aan een nieuw integriteitsbeleid, met daarin meer aandacht voor i) het gewenste gedrag van mensen binnen de partij, ii) de geschreven en ongeschreven regels en iii)

heldere klachtenprocedures. Aandachtspunt hierbij is het levend houden van deze afspraken en het belang van het (blijven) voeren van het gesprek over integriteit, grenzen en waarden in de partij. Ook in 2021 is de verdere uitrol en uitwerking van het integriteitsbeleid regelmatig onderwerp van overleg tussen partijbestuur en toezichtraad.

G. EVALUATIE FUNCTIONEREN TOEZICHTRAAD

De toezichtraad evalueert regelmatig het eigen functioneren en dat van de individuele leden. Een goede en periodieke evaluatie draagt bij aan de professionaliteit van de toezichtraad en het creëert een leermoment om te kunnen bepalen of er bij de ingezette koers bijstelling gewenst is. De wisseling in de samenstelling van de toezichtraad blijkt eveneens een goed moment om het eigen functioneren goed tegen het licht te houden. In dat kader heeft de toezichtraad in 2020 en 2021 een aantal keren intern overlegd, wat resulteerde in afspraken om de eigen rol en de onderlinge communicatie aan te scherpen. Bij die overwegingen speelt bijvoorbeeld de vraag hoe breed de toezichtraad zich binnen de partij moet laten informeren door ook andere organen dan het partijbestuur om haar rol goed te kunnen vervullen.

H. COMMUNICATIE EN ZICHTBAARHEID

De toezichtraad heeft voor het functioneren een toezichtkader opgesteld dat met regelmaat wordt geactualiseerd. De laatste actualisatie was in 2020. Elk jaar stelt de toezichtraad een werkplan op en een verantwoording aan het congres. Toezichtkader, werkplan en verantwoording worden gepubliceerd op de webpagina van de toezichtraad op de website van GroenLinks.

TOT SLOT

Wij danken de leden van het partijbestuur voor de goede samenwerking.

*De toezichtraad van GroenLinks
Hetty Hafkamp (voorzitter), Bert Koop-
manschap, Saskia van Gessel, Gemma
Lago, Titia van Leeuwen, Felix Flinterman
en Khalid Boutachekourt.*

VERANTWOORDING AFVAARDIGING GROENLINKS NAAR DE EUROPESE GROENE PARTIJ (EGP) - 2020 EN 2021

VERANTWOORDING OVER 2020

DE EGP-DELEGATIE

Het congres van GroenLinks koos op 13 juni 2020 Gebke van Gaal als internationaal secretaris in het partijbestuur, daarmee ook direct de delegatieleider voor de Europese Groene Partij (EGP). Gebke vervulde deze functie al een jaar op interimbasis; zij nam de functie over van Mieke van de Vegt. De overige leden van de delegatie waren een jaar eerder in 2019 reeds door het congres gekozen voor de termijn van drie jaar: Youssef Rahman, Jeroni Vergeer, Jonna Gjaltema, Barbara Wegelin, Ellen van Reesch, Ruth Noorduynd en Michiel Nanninga.

In september heeft een kleine afvaardiging van de delegatie op locatie afscheid genomen van Hilde Passchier, de ondersteuner voor de delegatie en de internationaal secretaris. Hier willen wij haar nogmaals bedanken voor haar jarenlange, enorme en onmisbare inzet. Sinds die tijd hebben zowel Truuske Smit als Meike Vedder de ondersteuning met veel passie en energie op zich genomen.

VERBETERING LEDENPARTICIPATIE BIJ SAMENWERKING EUROPESE GROENE PARTIJ

Op het partijcongres van juni 2020 is de motie 'Neem het goede voorbeeld, op naar een echte Europese ledenpartij' aangenomen. De motie vraagt binnen de EGP te onderzoeken hoe de leden van de EGP-partijen mee kunnen beslissen en om deze democratiseringsslag voor de verkiezingen van 2024 te bewerkstelligen. De EGP-delegatie heeft zich hier over beraden en enkele mogelijkheden voorgesteld. Te denken valt aan: intensivering van de samenwerking met de werkgroep Internationaal/ Europa; een WildCard voor deelname van een niet-delegatielid aan een EGP-council en bovenal het verbeteren van de communicatie over de EGP en EGP-councils. De werkgroep Internationale betrekkingen alsook de internationaal secretaris van Dwars hebben een standing invitation en sluiten regelmatig aan bij de vergaderingen van de EGP-delegatie en zij denken mee bij de voorbereiding van de resoluties en amendementen voor de councils. De WildCard is ingezet voor de eerste

council na het GroenLinks-congres, maar er hebben zich daarvoor geen leden aangemeld. Voor communicatie zijn verschillende extra initiatieven ontplooid. Dit is en blijft voortdurend in ontwikkeling, om mogelijkheden te creëren leden op een bredere manier te betrekken bij de Europese Groene Partij.

EGP-COUNCILS

Ten gevolge van de coronapandemie werden de twee councils van de EGP in 2020 beiden online gehouden.

31STE EGP-COUNCIL 10 TOT 13 JUNI 2020 - ONLINE

Begin juni 2020 werd de 31ste Council van de Europese Groene Partij gehouden onder de titel: "A resilient future is a Green future". In plaats van in Noord-Macedonië dus voor het eerst online. Dat betekende voor iedereen een zoektocht naar de beste manier van werken. Daarom werden de onderhandelingsessies over resoluties en amendementen uitgesmeerd over de vroege avonden van enkele dagen in de week voorafgaand aan de publieke- en stemmingssessies.

Na drie dagen onderhandelingsessies over resoluties volgde op zaterdag een vol publiek programma met sprekers en mogelijkheden om in de discussies mee te doen. Er was een uitwisselingsplatform om andere delegatieleden te spreken. Daarnaast werden de verschillende onderdelen afgewisseld met culturele programma's.

Als EGP gebruikten we de zaterdag de council om onze solidariteit met de Black Lives Matter-beweging te tonen. Vanuit de groene partijen hielden we een kleine demonstratie in Brussel en we maakten gebruik van verschillende

onlinemogelijkheden. Zo maakten we een gezamenlijk statement op social media.

<https://egp.groenlinks.nl/egp-31-resoluties>

Op de zondagochtend stemden de delegaties over de resoluties. Dat waren veel minder resoluties dan in andere jaren gezien de experimentele online werkwijze. Mede daarom had GroenLinks haar resolutie over Smart Cities op verzoek aangehouden – om voor de digitale werksessies zo min mogelijk resoluties te hebben.

Alle aangenomen resoluties zijn hier te vinden. Naast de Black Lives Matter-resolutie werden resoluties aangenomen over een betere toekomst na corona, over klimaatneutraliteit en over sociaaleconomische bescherming van gig-werkers. https://europeangreens.eu/onlinespring2020/adopted_documents

Ook werden de Noord-Macedonische Groenen (DOM) aangenomen als kandidaat-lid van de EGP.

32STE EGP-COUNCIL 2 TOT 6 DECEMBER 2020 - ONLINE

ONLINE I.P.V. IN WARSCHAU – uitgezonden vanuit Warschau en Brussel "Council December 2020: "From the health and economic crisis to a resilient Green Recovery" Begin december 2020 werd de 32ste EGP-Council gehouden. De council werd voor de tweede keer digitaal uitgevoerd, nu vanuit Warschau en Brussel. De aanpak was vergelijkbaar met die van juni: onderhandelingsvergaderingen van dinsdag tot donderdagavond en vrijdagochtend; zaterdag een publiek programma met sprekers, discussies en digitale ontmoetingen omkleed met een divers cultureel programma.

Gezien het eigenlijke gastland kon het thema niets anders zijn dan democratie en rechtstaat. Daarnaast werd uitgebreid gediscussieerd over het belang van een rechtvaardige transitie in de Europese Green Deal, ondersteuning voor de culturele sector en de noodzaak door te gaan met te strijden voor de mensenrechten van **ALLE** mensen in Europa.

Verder stond de toekomst van de post-covid economie op het programma. Dit mede gezien de aanloop naar de Conference on the Future of Europe van de Europese Unie.

Ook deze keer werd een actie vanuit het gastland digitaal ondersteund met een social media actie tegen het opheffen van het recht op abortus in Polen.

Er werden negen prachtige resoluties aangenomen https://europeangreens.eu/warsaw-online-2020/adopted_documents. GroenLinks heeft ook dit keer op herhaald verzoek haar Smart Cities resolutie en andere nodige of mogelijke resoluties aangehouden, om de agenda's van de onderhandelingsgroepen over de resoluties niet te groot te maken.

COMMUNICATIE

In samenwerking met het landelijk bureau en de ondersteuner van de Europese fractie, is ingezet op het bekend maken van de EGP-councils in de nieuwsbrieven van een aantal gemeentelijke en provinciale GroenLinks-afdelingen en in de week update van GroenLinks. Op deze manier hebben we leden op de mogelijkheid gewezen om deel te nemen aan het publieke deel en te participeren bij de voorbereiding van de resoluties.

PANEL BIJ DE DUITSE "EUROPE WORKSHOP" DECEMBER

Op 11 december heeft onze Internationaal

secretaris deelgenomen aan een paneldiscussie van de Duitse Groenen. De insteek was om te leren van elkaar vanuit de verschillende Europese landen, met als focus de "Green Recovery". In deze opmaat naar de Duitse verkiezingen bracht Gebke van Gaal in hoe wij in Nederland deze "Green Recovery" vormgeven en werden diverse andere onderwerpen op de agenda gezet onder de bezielende leiding van Jamila Schäfer van de Duitse Groenen.

VERANTWOORDING OVER 2021

Ook in 2021 verliepen de meeste activiteiten op Europees niveau digitaal. En ook de Global Greens zijn het naar 2023 uitgestelde congres digitaal aan het voorbereiden, zo ook tussentijdse activiteiten. Zo zal Richard Wouters van ons Wetenschappelijk Bureau GroenLinks een workshop geven over metalen en klimaatrechtvaardigheid tijdens de virtuele conferentie op 5 februari 2022 van de Global Greens. Het verlies van GroenLinks in de nationale verkiezingen heeft gevolgen voor onze status in de EGP. Financieel heeft dat pas in 2022 doorwerking, maar het aantal stemmen dat we kunnen uitbrengen gaat, met vier delegatieleden, per direct van zes naar vijf stemmen.

33STE EGP-COUNCIL 25 TOT 29 MEI 2021 - ONLINE

De 33ste EGP-council vindt plaats eind mei met als thema "Build back greener". De uitnodiging vraagt de leden mee te komen praten over effectieve herstelplannen die de sociale, economische én klimaatcrisis adresseert. Het is de bedoeling aandacht te besteden aan de Future of Europe-discussie. Na lange onzekerheid besluit de EGP-commissie dat ook deze council online plaatsvindt. De vorm waarop dit gebeurt is inmiddels bekend: enkele dagen onderhandelingssessies over resoluties in de vroege avonduren, en dan op zaterdag enkele publieksdiscussies en presentaties, alsook een culturele omlijsting. Daarnaast, deze keer, ook de stemmingen op de zaterdag. De council kiest een aantal nieuwe *Amendment Committee-leden*. Ons GroenLinks-lid, Wouter Witteveen wordt helaas niet herkozen voor deze commissie. Door het digitale werken is er weinig ruimte Wouter te bedanken voor zijn

inzet de afgelopen jaren. Hierbij willen wij hem daarvoor nadrukkelijk bedanken.

Elf resoluties worden aangenomen, waarvan de GroenLinks EGP-delegatieleden er twee indienden: Deze keer zit onze Smart Cities-resolutie daarbij en krijgt unanieme steun: veel dank daarvoor aan Richard Wouters van ons Wetenschappelijk Bureau, alsook dank aan het 'netwerk Digitale Samenleving & Privacy' van GroenLinks. De tweede resolutie die Youssef Rahman, Jeroni Vergeer en Jonna Gjaltema voorbereidden en aangenomen kregen betrof de "fair distribution and global access to Covid-vaccines". Deze resolutie roept op tot een veel stevigere inzet van de EU en zeker ook van de farmaceutische industrie voor een rechtvaardige verdeling van vaccins.

Voor de volledige lijst met aangenomen resoluties zie: <https://europeangreens.eu/brussels-online-2021/adopted-documents>

Ook werd Catalunya en Comú als kandidaat-lid aangenomen bij de groene familie.

34STE EGP-COUNCIL 30 NOVEMBER TOT 4 DECEMBER 2021 - ONLINE

De 34ste EGP-council vindt plaats met een gereduceerd programma. Van 30 november tot 4 december vond de 34ste council van de Europese Groene Partij plaats. Door covid helaas niet in Budapest zoals eerder gepland, maar wederom online. Omdat het gastland Hongarije was, was het hoofdthema van deze council het herstel van de democratische standaard en het sociale weefsel, en het gevecht tegen corruptie, alsmede de rechten van minderheden en vluchtelingen.

Ook was er aandacht voor de klimaatcrisis. De EGP-commissie heeft vier nieuwe prioriteiten vastgelegd voor 2022: de eerste is het bestrijden van de klimaatcrisis en zorgen voor een groen herstel van de covid-pandemie. Ten tweede zullen we ons leiderschap vergroten: naarmate de Groenen stijgen in de peilingen en meer taken op zich nemen in lokale en nationale overheden, wordt de groene agenda ook ambitieuzer en actiegerichter. Ten derde zullen we ons richten op het bevorderen van sterke relaties tussen de aangesloten partijen. Ten vierde versterken we onze regionale strategieën en het netwerk van en voor gemeenteraadsleden: het Local Councilors Network. En tot slot willen we onze betrekkingen met het maatschappelijk middenveld graag verdiepen. Onze delegatieleden van GroenLinks Barbara Wegelin en Youssef Rahman hebben samengewerkt met andere landen en actieve input geleverd voor een *emergency-resolutie* over de vluchtelingen crisis aan de Pools-Belarussische grens. Daarin wordt nadrukkelijk het falen van de EU-lidstaten veroordeeld om deze humanitaire crisis volgens de EU-regels op te lossen. De EU-lidstaten worden opgeroepen om acute maatregelen te nemen, zoals deze vluchtelingen direct toegang te verlenen tot het EU-asielrecht en tot menswaardige onderkomen, waarbij toegang van NGO's, hulpverleners en journalisten tot het gebied is gegarandeerd.

Ook ons amendement om aardgas en kernenergie uit de Europese duurzaamheids-taxonomy te houden, in lijn met de actie van Bas Eickhout, werd unaniem aangenomen. Een samenvatting van de resoluties en een aantal aangekondigde acties zijn hier te vinden: <https://europeangreens.eu/news/adopted-resolutions-34th-european-green-party-council>

CONFERENCE ON THE FUTURE OF EUROPE

Vanuit de EGP wordt de 'Future of Europe conference' voorbereid. Onze Internationaal secretaris vertegenwoordigt GroenLinks tijdens de eerste bijeenkomsten om de conference van de Future of Europe voor te bereiden. Vanuit de EGP willen we tot een aantal gezamenlijke visies komen op diverse onderwerpen, zoals ook de transnationale lijsten. Onder de parlementariërs die zijn afgevaardigd naar deze conferentie zitten helaas geen GroenLinksers, wel andere Europese Groenen. Zij hebben zich verenigd in de voorbereidingen, ook voor het citizens panel. Lees hier meer over: <https://europeangreens.eu/news/our-vision-conference-future-europe-citizens-process-shape-our-future>

In 2021 beleefde onze Europa brede transnationale groene politieke partijen een aantal zeer goede verkiezingsresultaten in Oostenrijk, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Noorwegen en Zwitserland. Ook de uitslag in Bulgarije toont dat EGP-lid-partijen tot in het nationale parlementen kunnen komen van Oost tot West en van Noord tot Zuid-Europa. De weg naar de verkiezingen en deze resultaten geven aanleiding tot veel onderlinge uitwisseling van kennis en ervaringen, het delen van manieren van aanpak en ook de verschillen worden uitgebreid besproken, juist ook om als Europese brede partij voordelen te halen uit al die diversiteit.

Het blijft een voorrecht om met onze GroenLinks delegatie te blijven strijden en ons in te zetten voor een groene progressieve linkse beweging, waar solidariteit, duurzaamheid en een progressief Europa en economie voorop staat. In 2022 staan vele uitdagingen te wachten die we met en vanuit ons als GroenLinksers verder vorm gaan geven.

GOEDKEUREN

JAAARREKENING 2020

Volgens de wet en de statuten van GroenLinks dienen jaarrekeningen van de vereniging GroenLinks door het congres te worden goedgekeurd. Het partijbestuur vraagt het congres van GroenLinks om goedkeuring van de *jaarrekening 2020*. Indien je deze jaarrekening wilt inzien kun je deze vinden op de website: <https://groenlinks.nl/congres>. De toezichtraad heeft de jaarrekening van 2020 in de vergadering van 23 juni 2021 goedgekeurd.